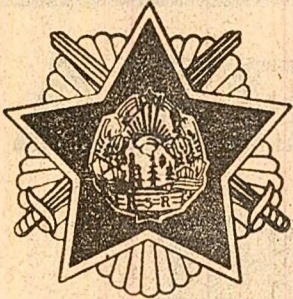

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVIII Nr. 8040

Simbătă 19 aprilie 1969

8 PAGINI — 40 BANI

În ziarul de azi:

● PROGRAMAREA PRODUCȚIEI — O NOȚIUNE STRĂINĂ PENTRU ORGANIZATORII ȘANTIERELOR CLUJENE? ● DECONGESTIONARE ȘI RAȚIONALIZARE — DOUĂ CERINȚE ESENȚIALE LA OFICILE DE PENSII ● TEATRUL DIN BAIA MARE LA BUCUREȘTI ● SPORT

PAGINA A V-A

CONSTANȚA — între romantism și luciditate

PAG. A VI-A

— NEW YORK-UL NU ÎNSEAMNĂ NUMAI „ZGİRIE-NORI”... — FORTIFICATIILE DE CASTĂ ÎMPOTRIVA „INTANGIBILOR”

ÎNCHEIEREA LUCRĂRILOR CONFERINȚEI UNIUNII ASOCIAȚIILOR STUDENȚEȘTI DIN ROMÂNIA

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

Vineri au luat sfîrșit lucrările celei de-a VII-a Conferințe a Uniunii Asociațiilor Studențești din România, desfășurate timp de trei zile în sala Palatului Marii Adunări Naționale.

La ședința de închidere au luat parte tovarășii Nicolae Ceaușescu, Gheorghe Apostol, Emil Bodnaraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Janos Fazekas, Petre Lupu, Manea Mănescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Vasile Vilcu, Ștefan Voitec, Iosif Banc, Petre Blajovici, Dumitru Colișu, Emil Drăgănescu, Dumitru Popa, Dumitru Popescu, Ioni Dălea, Vasile Patilneț.

Sosirea conducătorilor partidului și statului în mijlocul studenților a prilejuit o manifestare caldă, înflăcărată, plină de entuziasm tineresc. Studenții oferă flori tovarășului Nicolae Ceaușescu și celorlalți conducători de partid și de stat. Minute în șir se aplaudă puternic, sute de glasuri ovacionează pentru Partidul Communist Român, pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu. Este expresia emoționantă a atașamentului și dragostei fierbinți a tineretului universitar față de partid, a recunoștinței pentru condițiile de viață și învățare asigurate studenților, pentru perspectivele luminoase deschise în opera de desăvîrșire a construcției socialiste.

Ca invitați, în sală se aflau membri ai C.C. al P.C.R. și ai guvernului, conducători ai unor instituții centrale și organizații obștești, personalități ale vieții științifice și culturale, rectori ai instituțiilor de învățămînt superior, profesori universitari și alte cadre didactice, activiști de partid, ai U.T.C. și U.A.S.R., tineri muncitori din întreprinderile Capitalei, elevi din ultimele clase de liceu.

De la tribuna conferinței a fost anunțată componența Comitetului Executiv al Consiliului U.A.S.R., ales în prima ședință a Consiliului.

Noul președinte al Consiliului U.A.S.R., tovarășul Traian Ștefănescu, a mulțumit

Dragi tovarășii și prieteni,

Imi este deosebit de plăcut să mă întîlnesc cu reprezentanții studenției noastre și să particip, împreună cu ceilalți tovarășii din conducerea partidului și statului, la încheierea Conferinței Uniunii Asociațiilor Studențești din România. Folosesc acest prilej pentru a vă adresa dumneavoastră, delegați la conferință, tuturor studenților patriei, un cald salut din partea Comitetului Central al Partidului Communist Român, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România. (VII aplauze).

Reamind exponenții studenților din toate centrele universitare, activul de bază al organizațiilor studențești, conferința a devenit forul cel mai autorizat al studenției românești. Acum, la încheierea conferinței, putem afirma cu deplină satisfacție că lucrările ei au avut un caracter profund pozitiv. În cadrul discuțiilor a luat cuvîntul un mare număr de studenți din toate centrele universitare și din diferitele domenii ale învățămîntului superior — români, maghiari, germani și de alte naționalități. Debaterile largi care au avut loc, au fost pătrunse de spirit de răspundere față de problemele cele mai arzătoare ale procesului de învățămînt, ale vieții universitare, studențești, ale întregii activități de formare a viitorilor intelectuali din patria noastră, constructori ai socialismului și comunismului. (Aplauze puternice).

Pe drept cuvînt, mulți vorbitori s-au referit în cadrul conferinței la succesele obținute în ridicarea nivelului învățămîntului nostru superior. După cum se știe, pe baza hotărîrilor plenarei Comitetului Central și a Legii învățămîntului — de la adoptarea căror a trecut un an — au fost luate o serie de măsuri care au dus la îmbunătățirea simțitoare a desfășurării activității în universități și institute de învățămînt superior. Desigur, timpul relativ scurt nu a permis transpunerea în viață a tuturor prevederilor directivelor partidului și ale legii învățămîntului; sînt încă multe probleme care își așteaptă rezolvarea și care, o dată cu începerea viitorului an școlar, vor trebui neapărat soluționate. Experiența de până acum, viața, confirmă justetea hotărîrilor adoptate de Comitetul Central, ne permit să afirmăm că prevederile

legii învățămîntului corespund cerințelor progresului neîntrerupt al școlii noastre superioare.

Consider, de asemenea, pe deplin îndreptățite criticile aduse aici de mai mulți reprezentanți ai studenției unor aspecte ale activității Ministerului Învățămîntului, cit și activității unor senați și consilii universitare. Incetiveala cu care se rezolvă unele probleme ale învățămîntului universitar, dese modificări privind o serie de laturi ale desfășurării procesului de învățămînt au, fără îndoială, efecte negative. La Conferința națională a cadrelor didactice m-am referit pe larg la aceste neajunsuri și nu doresc acum să mai insist asupra lor. Locul important pe care problemele concrete ale învățămîntului l-au ocupat în dezbaterile conferinței dovedește maturitatea studenției noastre, spiritul de răspundere și dorința de care ea este animată pentru a contribui la desfășurarea în cele mai bune condiții a procesului instructiv, pentru a se pregăti cit mai temeinic atît pe tîrîm științific și profesional, cit și politic-ideologic.

Este datorია Ministerului Învățămîntului, a senatelor și consiliilor universitare de a acorda toată atenția soluționării la timp a problemelor ridicate în conferință, de a lua toate măsurile ce se impun pentru înlăturarea neajunsurilor semnalate și îmbunătățirea în continuare a învățămîntului nostru superior. În acest sens consider că trebuie acordată o atenție mai mare asigurării cursurilor și manualelor necesare studenților, organizării practicei — care continuă să se desfășoare încă nesatisfăcător. Anul viitor nu se va mai putea da vina pe timp în neaplicarea directivelor partidului și prevederilor legii învățămîntului.

Este necesar să fie realizate cu mai multă consecvență prevederile directivelor Comitetului Central al partidului privind nivelul științific al învățămîntului, predării cunoștințelor de specialitate pe baza celor mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii contemporane. Revoluția științifică care are loc pe plan mondial impune ca specialiștii de rîmnie să fie înarmați cu tot ceea ce este mai nou pe planul cunoașterii; numai astfel ei își vor putea îndeplini rolul de înaltă răspundere ce le revine în procesul dezvoltării societății noastre socialiste. (Aplauze puternice).

În cadrul conferinței s-au adus

critici serioase în legătură cu nivelul la care se predau științele sociale, cu calitatea învățămîntului ideologic universitar. Trebuie să subliniez și cu acest prilej că în acest sector mai avem încă mult de realizat pentru a face din centrele de educație socialiste adevărate centre de educație comunistă a noilor generații ale intelectualității patriei noastre. Intelectualul de mine, constructor al socialismului și comunismului, trebuie să fie stăpîn atît pe știința cea mai avansată din domeniul său de specialitate, cit și pe cea mai înaintată știință despre viață și lume — materialismul dialectic și istoric. Numai așa el va putea găsi răspuns la multiplele probleme pe care le ridică viața, va putea judeca fenomenele noi ale realității, va deveni un militant activ pentru victoria socialismului și comunismului în România. (VII aplauze). Preocuparea pentru însușirea filozofiei noastre comuniste trebuie să fie strîns legată de preocuparea pentru înfrîngerea influențelor retrograde, mistice, pentru îndepărtarea reziduurilor unor mentalități înapoiate din conștiință, pentru formarea intelectualului de tip nou, conștient de nobila sa misiune în dezvoltarea progresului social, în făurirea idealurilor de bunăstare și fericire ale poporului, în crearea celei mai înaintate civilizații din lume, civilizația comunistă. (Entuziaste și prelungite aplauze).

În legătură cu educația comunistă a tineretului, cu cerințele largirii continue a orizontului său ideologic și cultural, consider, de asemenea, întru totul justificată criticile formulate aici la adresa organelor noastre de presă și radio-t televizune, în special a presei studențești, în sensul că ele trebuie să fie frîmțite și bogate și mai consecvent viața și preocupările tineretului studios, să dezbată mai profund problemele de caracter filozofic, etic, științific și profesional care frîmțitează pe studenți, întregul tineret. Numeroși vorbitori s-au referit, de asemenea, în conținutul lipsurilor unei din producțiile noastre literar-artistice, la rolul deosebit de important ce revine artei în îmbogățirea vieții spirituale a tineretului, în formarea conștiinței sale socialiste. Este îmbucurător faptul că viitorii intelectuali ai țării se preocupă cu atîtă seriozitate de problemele evoluției culturii noastre. Într-adevăr, se scrie, se creează cit puțin pentru

tineret, puține din operele apărute abordează cu temeinicie marile probleme sociale care interesează tîna generație ce se pregătește să intre în viață pentru a duce mai departe marea ctitorie socialistă a României. Sperăm că îndemnul studenților vor găsi ecoul cuvenit în rîndul oamenilor de artă, ele fiind un indicu concludent asupra preferințelor culturale ale tineretului studios de azi, asupra a ceea ce așteaptă el din partea făuritorilor de frumos. Cred că Uniunea Scriitorilor și celelalte uniuni de creație vor trage învățămîntele necesare — nu așa cum s-au oglîndit în cuvîntul reprezentantului Uniunii Scriitorilor la conferință — ci mult mai serios, pentru ca într-adevăr arta, literatura să joace un rol mai important în formarea conștiinței socialiste a tineretului patriei noastre. (VII aplauze).

Țin să subliniez încă o dată necesitatea ca toate mijloacele noastre de informare și de propagandă, toate forțele noastre ideologice și culturale să acționeze în mod concertat pentru făurirea concepției materialist-dialectice a tineretului generației, pentru educarea studenției noastre, ca și a întregului tineret în spiritul ideilor comunismului, al devotamentului neînrămurit față de partid, față de patrie, față de interesele poporului, în spiritul solidarității internaționaliste cu cei ce muncesc din întreaga lume. (Aplauze puternice).

Dragi tovarășii,

Problemele învățămîntului superior, ale formării intelectualității preocupă, după cum e știut, studenția din cele mai multe țări. Cunoașteți și în cursul anului 1968, ca și la începutul acestui an, în numeroase țări studenția, împreună cu mulți profesori, a ridicat cu hotărîre o serie de probleme cruciale legate de dezvoltarea instrucției publice și a științei, de orientarea educației democratice a tineretului studios, de democratizarea învățămîntului superior, de asigurarea condițiilor care să permită tuturor tinerilor, îndeosebi tinerilor din mediul muncitoresc și țărănesc, să pătrundă pe porțile școlilor superioare, de garantarea plasamentului în muncă după absolvire, de certitu-

(Continuare în pag. a III-a)

Rezultatele de pînă acum dovedesc:

LUCRĂRILE AGRICOLE POT SĂ PROGRESEZE ȘI MAI RAPID!

În ultimele zile, ritmul lucrărilor agricole de sezon a fost intensificat în majoritatea județelor. Din datele centralizate, în cursul zilei de vineri, la Consiliul Superior al Agriculturii, rezultă că pînă la 17 aprilie a fost însemnată o suprafață de 1.422.155 hectare, din care 668.245 hectare au fost realizate în ultima săptămîină. (Procentul realizărilor, pe județe, la totalul culturilor se se însemnează în această primăvară este înscris pe harta pe care o publicăm în pag. a II-a). În cooperativate agricole din județele Brăila, Dimbovitza, Galați, Hunedoara, Mehedinți, Olt, Satu Mare și Teleorman s-a încheiat semănatul sîclei de zahăr, iar în cele din județele Caraș-Severin și Constanța semănatul florei-soarelui. Din această săptămîină se însemnează de zor porumbul,

cele mai bune rezultate obținîndu-se, pînă în prezent, în județul Teleorman, unde au fost semăntate 23.700 hectare, Ilfov — 22.530 hectare, Dolj 20.400 hectare. Semănatul acestor culturi este întîrziat îndeosebi în județele din Moldova, unde s-a desprîmărit mai tîrziu. În ce privește plantatul cartofilor, suprafețele mai mari, față de cele prevăzute în plan, cu fost realizate în cooperativate agricole din județele Arad, Alba, Frahova, Satu Mare, Constanța și Timiș. Plantatul cartofilor trebuie intensificat îndeosebi în județele mari cultivatoare, cum sînt Covasna, Harghita, Neamț, Suceava, Brașov etc. În legumicultură trebuie grabite lucrările de plantare a răsadurilor în adaptarea de polietană, semănatul cepei, plantatul arpacicului și semănatul verdețurilor în cîmp.

La începutul acestei campanii agricole, timpul afectat lucrărilor de sezon se măsura în luni, ca apoi să fie scotit în săptămîni, iar acum — în zile. Într-adevăr, pînă la 1 mai va trebui să se încheie semănatul majorității culturilor, inclusiv al porumbului, pe cele 3,3 milioane hectare. Întrucît timpul continuă să fie instabil, zilele frumoase, cu cer senin, alterînd cu cele ploioase, se cere o temeinică organizare a muncii, astfel încît să se lucreze din plin la pregătirea terenului și semănat. Datorită întârzierii cu care s-a mînat Cioacău s-am găsit la pîile sînt slabe, îndată ce încetează se poate intra pe teren cu tractoarele și atelele. În cele mai multe cooperative agricole și întreprinderi agricole de stat, unde s-a ținut seama de specificul acestei primăveri, au fost obținute rezultate bune la semănat.

În județul Timiș, după ce luni și marți au căzut ploii mărunte, însoțite de scăderea temperaturii, începînd de miercuri s-a lucrat din plin la semănat în majoritatea unităților agricole. La cooperativa agricolă din Ghilad culturile din prima epocă — sîclea de zahăr, borceașul, ovăzul și lucerna — semănat din vreme, au și rîsărit. Tov. Petru Bîrescu, inginerul cooperativatei, ne-a relatat că s-a trecut cu toate forțele la semănatul porumbului, iar modul în care se muncește dă garanția că lucrarea se va încheia în limitele timp-

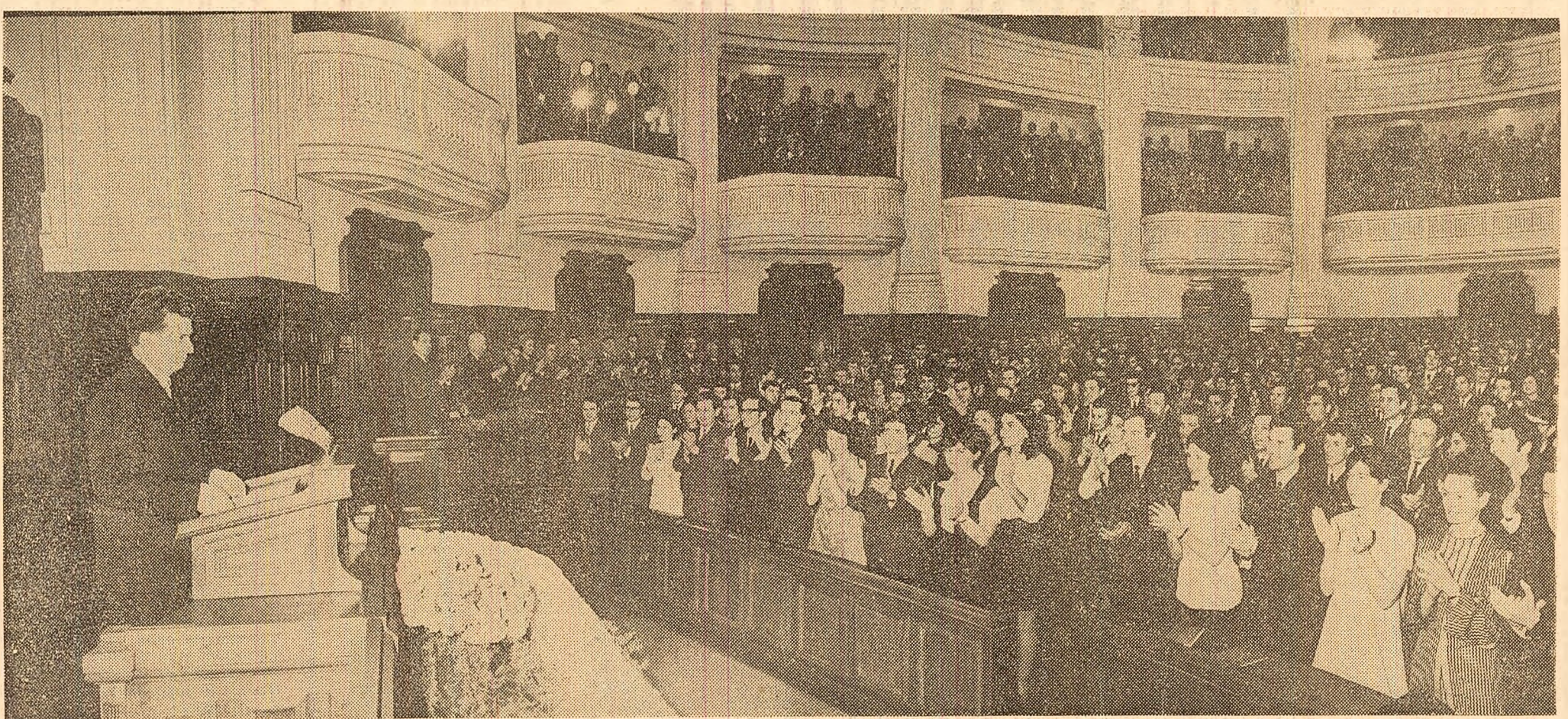
pului optim pe toate cele 1.000 hectare plantate. O grîd deosebită se acordă, în această unitate, cultii lucărurilor. „Am luat acum — în zile. Într-adevăr, pînă la 1 mai va trebui să se încheie semănatul majorității culturilor, inclusiv al porumbului, pe cele 3,3 milioane hectare. Întrucît timpul continuă să fie instabil, zilele frumoase, cu cer senin, alterînd cu cele ploioase, se cere o temeinică organizare a muncii, astfel încît să se lucreze din plin la pregătirea terenului și semănat. Datorită întârzierii cu care s-a mînat Cioacău s-am găsit la pîile sînt slabe, îndată ce încetează se poate intra pe teren cu tractoarele și atelele. În cele mai multe cooperative agricole și întreprinderi agricole de stat, unde s-a ținut seama de specificul acestei primăveri, au fost obținute rezultate bune la semănat.

În județul Buzău sînt urmările. În numeroase cooperative agricole, folosirea fîcșii zile și ore bune de lucru în cîmp. După ce miercuri a plouat, Joi a fost o zi excepțional de frumoasă. Cei harnici și pricepuți au folosit timpul prielnic și au semănat suprafețe apreciabile. Astfel, cooperativa din Costești au încheiat semănatul tuturor culturilor din prima epocă, plus 110 hectare cu porumb din cele 940 hectare planificate. Aici, fiecare membru din consiliul de conducere avea sarcini

precise și urmarea cum se efectuează lucrările în cîmp. Această situație am întîlnit-o și la cooperativa agricolă din Mîhăilești, care a terminat însemnătul culturilor din prima epocă și peste 100 hectare cu porumb. În ambele unități munca a fost astfel organizată încît să se poată lucra la semănatul porumbului cu o viteză de 120-130 hectare pe zi. De altfel, în județul Buzău, deși lucrările de sezon au început cu întîrziere, prin măsurile luate s-a ajuns să se termine, în cea mai mare parte, semănatul culturilor din prima epocă și să se treacă cu toate forțele la semănatul porumbului.

Dacă în unele cooperative agricole însemnătul sînt întîrziat, aceasta nu se datorează alt condițiilor naturale nefavorabile, cit mai ales lipssei de preocupare pentru a folosi fiecare oportunitate de lucru în cîmp. Întotdeauna tîrîrul a arăt și semănat în condițiile oferite de natură, cor se însemnează nu le stăpînîn încă. Se pare că acest lucru a fost uitat, din momentul de întîrziere în momentul de încheiere a lucrărilor se justifică prin starea nefavorabilă a timpului. Acest mod gresit de a privi lucrurile este caracteristic multor specialiștii și cadre de conducere din cooperativele agricole. Constatările făcute pe teren, în județele Timiș și Buzău, confirmă aceasta.

(Continuare în pag. a II-a)

în timpul lucrărilor conferinței

Telegrame

Tovarășului Kurt BACHMANN

Președintele Partidului Communist German

Cu ocazia alegerii dumneavoastră în funcția de președinte al Partidului Communist German, vă adresez, în numele comunistilor români și al meu personal, felicitări cordiale, urări de sănătate și succes în munca dumneavoastră plină de răspundere.

Imi exprim convingerea că între Partidul Communist Român și Partidul Communist German se vor dezvolta relații de colaborare tovarășească, în interesul întăririi prieteniei dintre partidele și popoarele noastre, al coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

NICOLAE CEAUȘESCU

Secretar general al Comitetului Central al Partidului Communist Român

Tovarășului Nicolae CEAUȘESCU

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

BUCUREȘTI

Vă mulțumim sincer pentru condoleanțele exprimate de dumneavoastră în legătură cu încetarea din viață a lui Demian Serghievici Korotenko, membru al C.C. al P.C.U.S., vicepreședinte al Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, președinte al Prezidiului Sovietului de Republici Sovietice Socialiste Ucraina.

NIKOLAI PODGORNI

Președintele Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste

Desigur, Marea și Constanța sînt, în conștiința celor mai mulți oameni, vis, romantism. Un vapor intrînd în port arată romantic; dar acel vapor este foarte lucid, atent, încordat, condus matematic, de o mîine foarte precisă, de eforturi colective foarte bine organizate.

Romantismul par navele ancorate în larg, sînd din cînd în cînd, împrejmuind Constanța cu o uriașă orgă, așteptînd intrarea în port. Romantismul luminile lor, surgerînd pe întinderea mării, insule înflorite, cetăți îndepărtate, pescari povestind pe linga focuri. Iar dacă bate și luna și le umele cu aur... Dar cîtă ascuțime, cîtă precizie și trezie în aceste lumini; cîtă putere sfredelitoare, cîtă luciditate în aceste lumini, cîtă ratiune în suflurile treze ancorate în larg, privind de acolo, din ancoră, uriașele desfășurări de fe-restre luminate pe zece etaje, pe faleza cu arbori a orasului.

Romantismul Constanței este această uriașă luciditate. Romantici este năvala de lume, de oaspeți, din țară și din toată lumea — din primăvară pînă tîrziu în octombrie — dar cîtă atenție și cîtă grijă, cîtă luciditate și efort să primești toată această lume venită să se bucare din plin de odihnă, de îngrijire. Cîtă efort de luciditate să rezolvi toate problemele acestei lumi, pe măsura visului ei, pe măsura vitalității și a tineretii ei!

Constanța întinde brațe uriașe spre lume. De cînd? Cum? Dar cîtă ascuțime. Se poate spune că vechea Constanța nu avea marea, era zidită cu spatele la mare; deși așezată pe malul Pontului Euxin, nu avea marea în spiritul ei, în viața ei. Constanța veche trăia pînă, închisă, încoșată de la etajele înalte în Mîdia-Năvodari. Aceasta era Constanța, aceasta era Mamaia, cu 10-15 vile ridicate la întîmplare. Paradoxală imagine a unui oraș care și întorcea fața de la grădina sa spre marea, în zădărnici încercări să se zăbovească în picioare; paradoxală imagine a unui țarm întreg rămas trist și orb de-a lungul milenilor, desi zeei îi asezaseră pe răsăritul soarelui, spre superele miracole ale zorilor.

observator astronomic popular — un planetariu — de unde oamenii să poată privi cerul înstelat. Dar Constanța construiește multe observatoare — puncte înalte, culmi de beton și oțel de la înălțimea cărora să poată fi văzută, cuprinsă Constanța însăși.

În 1968 stațiunile de pe țărmul constantean aveau 45.200 locuri — capacitate de cazare: în 1969 se apropie de 70.000 locuri capacitate într-o serie. De-a lungul țărmului sînt cinci sute de hectare de spații verzi, grădini, arbori ornamentali; primăvara izbucnesc de-a lungul bulevardelor cîteva sute de mii detrandafiri. Aceasta este prima linie a orasului, una din coordonatele lui mari — un front imens de blocuri, de așezăminte sociale. În fața mării, în fața răsăritului generos, cu o plajă foarte prielnică, întînsă, bogată în nisipuri măltoase. Autostrăzi, bulevarde, sosele moderne, luminate, strălucite de arbori și flori, dau unitate, leagă între ele toate zonele litoralului. Aceasta este o coordonată a Constanței, falanată, construită în mare parte — Constanța înaripată — cu noi proiecte care vin să o desăvîrșesc, să-i dea amploare, forță, strălucire. În sezonul 1968, Constanța — cu arhipelul litoralului ei — a găzduit peste șase sute de mii de sezonieri, străini și români.

Am zărit oare încoșarea reportajul Constanței cu descrierea arbirilor fastuoase ale litoralului său? Nicidreună. Pentru că acest superb balcon ridicat deasupra mării reprezintă începutul unei noi ramuri industriale — industria turistică. E o ramură de prestigiu internațional, o industrie care duce faima României pe tot mla îndepărtate meridiane ale globului, industrie care aduce României nu numai aprecieri și binemeritate cuvinte de laudă, ci și cîștiguri palpabile, aiomra tractoarelor și uneltelor zămislite de mina și mîinele pricepute a meșterilor noștri. Ci, în marea industrie a țării, s-a materializat aici noțiunea marxistă de valorificare a resurselor naturii românești, a căpătătorii și culorare în

mă brută — în fașă — ori mari utilaje și opere desăvîrșite.

Totul aici se grăbește — e un loc al febrei plecării, al nerăbdării, un loc în care nici una din mărfurile aduse nu este încă la ea acasă, la locul ei. Sînt rețele vapoanelor, chioșci de locomotive, clopote de macarale, strigăte și îndemnuri; neîntrerupta alergare a tractoarelor, luncarea șalupelor, deplasarea în ceață a macaralelor, pulsațiile neîntrerupte ale farurilor și ale aparatelor de sudură în șantierul naval — toate sînt semne permanente ale febrei, ale grabei. Portul este punctul în care nimic nu vrea să se oprească, să-și întrevadă drumul; totul strigă, cere plecarea, bate fiecare secundă — iar uriașă pădure de lumini pline de vrajă este acest strigăt al freneziei de a ajunge aici și de a pleca de aici mai departe. Aici legea legilor este plecarea fără întîrzieri, fără așteptare, puls al țării și al lumii, punct al grabei permanente pentru devenire. Punct sensibil, prin care zvișnesc în diferite sensuri marile obiective în construcție, ca și marile realizări. Poate toamii asta dă strălucire și farmec portului: cutie de rezonanță a țării, portul cu oamenii lui, cu masinile lui trebuie să facă față acestei frenezii. Portul este un cronometru — o inimă bătînd secunde, ceasurile țării și ale lumii.

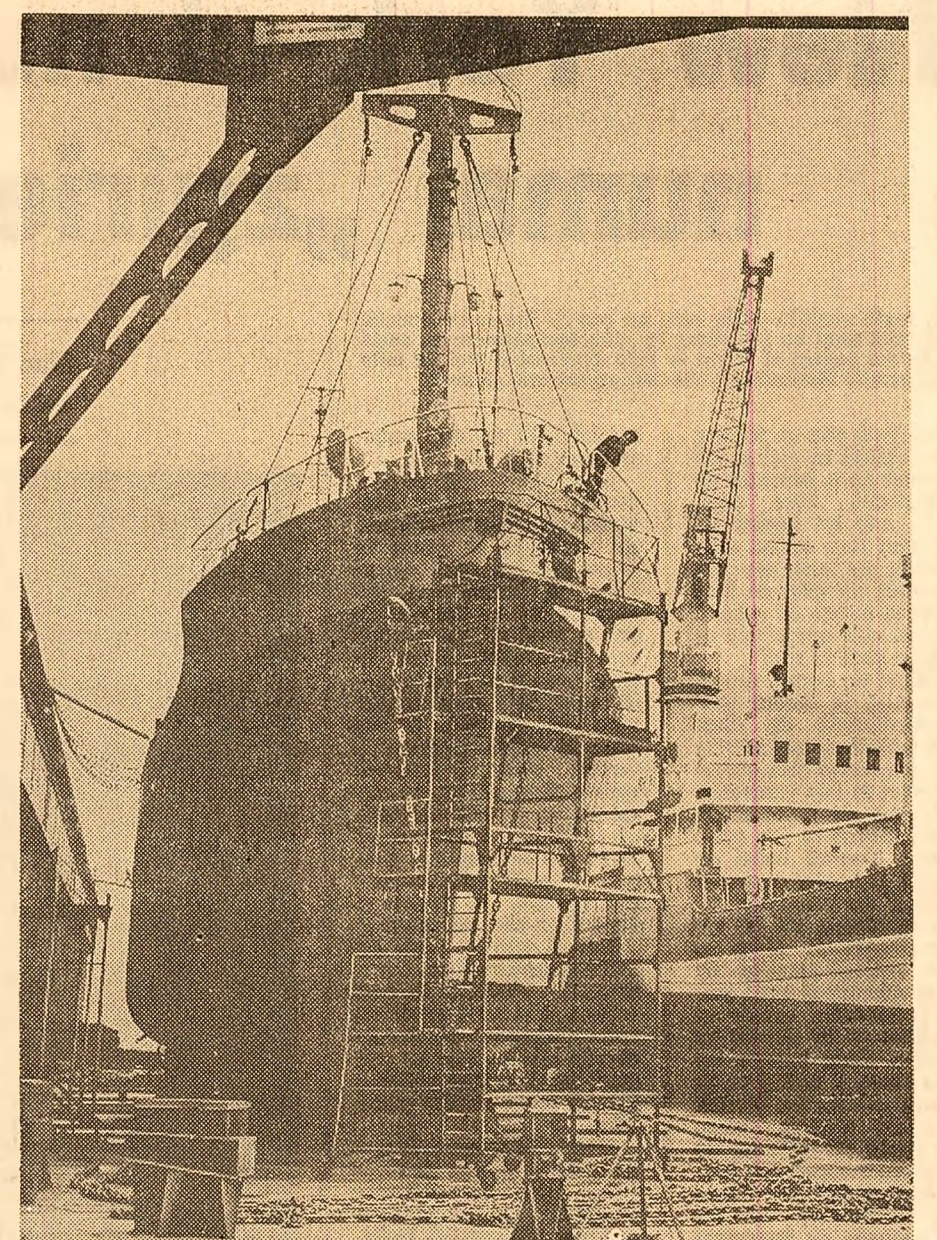
Lucrurile aduse aici au puterea să reconstruiască încă o dată lumea din care vin. Se mărește pe deasupra portului coame de păduri — și vîzduhul miroase a brazi; miroase a grîu și a porumb; se profilează sonde în prelungirea macaralelor și catargelor; iar lumina lunii și constelațiile portului trag pe lucii mării uriașe lînguri, lunii serpi încandescenti de laminare. Fara întesașă, trimițîndu-și produsele aici, plutește marea deasupra portului. Ca o oglindă uriașă portul absoarbe și răstrînge în el imaginea ei patrie, vitalitatea și robustețea ei, bogățiile ei create de om. Este tabloul amplu, palpitant, al unei țări întregi aflate în

ciaizată în pielea de schimb și în repararea utilajelor din agricultură. Pe malul Sîtuțiolului, Termocentrala Ovidiu — a cărei producție de energie electrică în-trece de șase ori întreaga forță motrică din Constanța anulul 1963.

Mai aproape de Constanța — pe un platou de arde, peste lacul Sîtuțiol, se vede Mamaia — se află o industrie liniștită, curată, îmbietoare: Fabrica de conserve de legume și fructe-Ovidiu, Fabrica de biscuiți și pești-cola „Munca”. Urmează în continuare pe acest deal care consolidează orasul — zona industrială Palas: Fabrica de celuloză și hîrtie din paie. Întreprinderea integrată de lîna-Constanța, IPROFIL-Constanța, Stațiunea experimentală agricolă Valul lui Traian, Stațiunea experimentală viticolă Murfalzar, stația de prefabricate din beton. Combinatul de morărit și panificație Dobrogea, Atelierele C.F.R.-Palas. Am enumerat doar o parte din cele 45 de întreprinderi constantene, majoritatea lor constituid avansate moderne ale industriei noastre uriașe, precum și avansate altele cercetări și experimentări în domeniul agriculturii, zootehniei și viticulturii, bogății ale Dobrogei pe care acest ultim sfert de veac le-a pus din plin în valoare.

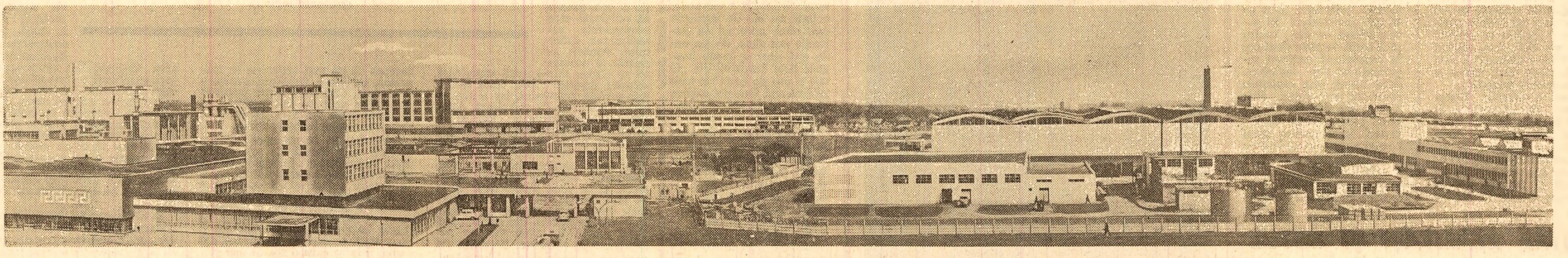
Folosind acele „pachete de aur”, imense stive de mte prestate adunate de pe întinsurile mînoase ale Dobrogei de azi, fabrica de celuloză și hîrtie produce anual 12.000 tone celuloză și 18.500 tone de hîrtie. Dar adevăratul aur al stepii este lîna. Legendara lîna cîntă de arpa-nauti sî aflată acum, cînd, după îndelungii studii și experiente biologice, după modificări structurale în laboratorului intim al vieții, s-a ajuns la superbe exemplare de berbeci merinorici. Din acest rod, aur al Dobrogei, întreprinderea integrată de lîna produce anual acesta 3,6 milioane metri pătrați de tesături și stufe — cu 40 la sută mai mult decît în 1968 și iar în 1970 va ajunge la 4,16 milioane mp tesături din lîna.

Constanța se afirmă astfel ca un im-

O imagine „la înălțime” — Șantierul naval

CONSTANȚA

Întreprinderea integrată de lîna, IPROFIL, Combinatul de morărit „Dobrogea” — cîteva din unitățile economice care formează inelul industrial al Constanței de azi

(Foto: Gh. Vințita)

între romantism și luciditate

aul milenilor, desi zeei îi asezaseră pe răsăritul soarelui, spre superele miracole ale zorilor. Constanța întinde brațe uriașe spre lume, am spus. De cînd și cum? De cînd statul socialist a creat pe acest țărm o vastă și complexă industrie turistică, de cînd, de la Mamaia și pînă la Mangalia, de-a lungul a peste 60 km de nisip și soare, s-au înălțat sute de hoteluri și vile. Pentru ca valurile omenesii să infiltrească, într-o superbă îmbrățișare, valurile mării.

Este un vis mare să cuprînză marea, steptă, zarea nestîrșită, furtunile, răsăritul de la etajele înalte în Mîdia-Năvodari, de la ferestrele Mamaiei, de la etajele magistrale Constanța-centru, de pe terasele Eforiei, ale Mangaliei. Un vis superb a fost și în planșeta arhitecților. Și mai departe — un vis și o luciditate uriașă au înălțat pe țărînița și arșiță, pe locuri severe, aspre, imense edificii de oțel, beton, sticlă — culoarea, forma suplă, strălucirea. Ce este întregul țarm, de la Mîdia la Mangalia? Un fantastic cristalin menit să răstrîngă în el universul, menit să cotrească în el lumea și visele ei, un cristal cu milioane de oglinzi — și care s-a structurat, s-a încheșat și s-a desăvîrșit prin uriașe eforturi omenesii, prin uriașe investiții materiale și spirituale, printr-o uriașă luciditate care devine structura metalică a visului.

Orașul a crescut vertiginos și acum se conturează ca un oraș continuu, de la Mîdia — Năvodari — Mamaia — Constanța — Eforia — Mangalia, devenind ceea ce se numește azi, cu justificată mîndrie, litoralul românesc. De la o populație de 78.000 locuitori în 1943 — a ajuns astăzi la o populație de 240.000 de locuitori. Și astfel, în al 25-lea an de existență a societății Muncitorești, Constanța se prezintă ca unul dintre cele mai înfloritoare orașe ale României, avînd sardulii dintre cele mai complexe, diverse și grele, pline de răspundere, pe care le îndeplinește din ce în ce mai bine.

Noua viață a Constanței, în acești 25 de ani, are caracterul unei „explozii” sociale și spirituale care a înălțat în lumina oamenilor și orașul. Constanța nouă, profitîndu-se tot mai puternic de-a lungul acestui țărm generos, își cucerește acum și marea și stiepa fermecătoare. Constanța își asimilează marea creînd spații, punînd în acțiune un vast front urbanistic. Marea se cucerește prin arhitectură, prin construcții înalte, creînd înălțimi, spații, zone elevate, prin soluții arhitecturale ingenioase, îndrăznețe, care să desfințeze orice barieră, locuri moarte între oraș și mare, între oraș și zarea lui ne-cuprînsă. Nici o fereastră, nici o marea întregă fără rîsul soarelui. Iar dacă nu are valurile mării — fiecare fereastră să aibă înaintea ei uriașă grădină a stepii dobrogeane, valurile de grîu și de podgorii, livezile de piersici, valurile de lumini ale pînăntului dobrogean, splendidul aerînt al soarelui peste lacuri. Răsăritul și asfințitul soarelui, răsăritul și apusul lunii peste mare, peste lacuri, la Sîtuțiol, la Teohighiol, la Neptun; peste grădinele Dobrogei; ploile și furtunile mării și ale Dobrogei, privite de la etajele înalte ale Mîdiei, ale Mamaiei, ale Constanței, ale Eforiei și Mangaliei — pe o distanță de peste șasezeci de kilometri. Întreaga Constanța se construiește avînd în vedere să cucereze cel mai bine răsăritul, soarele, luna, cerul, vastitatea mării. Constanța construiește în zona lacului Sîtuțiol un

ligența creatoare a poporului, seculara lui aspiratăe către frumusețe și lumină. Dar nu numai aceasta este Constanța!

De pe faleza înaltă sau de la etajele magistralelor, din viața în port ca într-o imensă arenă sau ca într-o noapte purgică a legendarului Faust — sau ca în complicata masinărie a unui oceanic cu mil de rubine. Sînt ore la care Constanța trăiește din plin cu fata spre port, descoperîndu-și în fiecare seară, sînt ore cînd Constanța trăiește din plin cu fata spre mare. Pe măsură ce din larg vine noaptea, totul se îmbracă în lumini, pînă în vîzduh. Portul a devenit un oraș imens, o vale înflorită, plină de mistere, iar dincolo de această vale — marile vapoare, frînturi din porturile lumii adunate aici. Portul seamănă cu o pădure de corali pe care seara a smuțit din adîncimea mării și a împins-o în brațele orasului.

Dacă de pe terasa abruptă a Dobrogei și de la etajele magistralelor portul și-a pierdut aspra lui materialitate, devenind joc de lumini, subiect de visare — în vîzduh, în adînc, sub horoba de lumini, portul înseamnă nesfîrșite garnituri de tren, vapoare — cargouri, minerale, petrolere; hambare uriașe muni de mineruri și die dispozitive, de chereșteri; poteci înseamnă acolo muni de cereale, muni de saci, stive de lingouri de oțel, stive de aluminiu, de mașini, muni de bumbac, lăzi uriașe închizînd instalații, Sute de tractoare și remorci sute de electrodivizoare și macarale. O simfonie în aera, în culori, dirijată la cele vreo șaptezeci de pupitre ale macaralelor și cu „băcheta magică” de oțel a acestor macarale. Simfonie înaltă și concentrată, strîbătută, la intervale, de fluturînt înalt al locomotivelor, de vîzduț de orăz al sirenelor.

Parul înalt și puternic, ca o coloană a infinitului de promontoriul Dobrogei, își plîmbă neconștient evantaiul de mînașe pe fruntea portului.

Mecanizat într-o mare proporție — aproape 80 la sută — portul este un ansamblu de cabluri și roti, brate de oțel, linii feroviare, benzi rulante, rampe și elevatori, cu sute și mii de mecanisme și dispozitive. Lumina este aici acțiune de protecție și condiție a muncii de calitate. Ceea ce de deasupra are fantezicată risipă de constelații — este electricitatea cu multiple roluri pe această complexă și vastă platformă industrială a țării.

Magazii, depozite, hale, acoperisuri, silozuri — luminate și învaluite de liniște și de debărtare — seamănă ciudat cu niște temple: produsele muncii, ca și materia primă, sînt păstrate sau trezite parca prin temple sub acoperisurile cărora răsună încă îndelung corurile mării. Din silozuri — ca dintr-un veritabil Babilon învaluit în pulberii se înalță zvoalele și gîndurile și norumbuluri prin clevăntul — precum murmurul semintilor, al popoarelor cernute prin uriașă clesidură a istoriei. Portul întreg este el însuși o strălucitoare clesidură care timpului face dobîndă înfîțișarea unor produse ale muncii și inteligenței românești, mîsurînd astfel măreția oamenilor și a vremii noastre. Portul se aude — respiră ca un plămîn uriaș; țara întregă respiră vîntul prin acest plămîn uriaș. Ca într-un leagăn provizoriu, portul găzduiește aici noi și uriași copii ai industriei, ai construcției: mari obiective încă în for-

continuu dezvoltare industrială, sub orizontul larg și albastru al cerului. Portul sugerează această dezvoltare prin cifrele și graficele sale, ca o veritabilă uzină modernă. Nave românești, cargouri, minerale, petrolere întrec 4.500, 10.000 tone, 25.000 și 36.000 tone construite în șantierul propriu sau în străinătate, au sporit capacitatea de transport-marfă. La sfîrșitul anului 1968 flota maritimă dispunea de 52 nave cu un tonaj de 483.396 t.d.w. Volumul mărfurilor transportate de navele românești a crescut de la 1.365 milioane tone în 1965 la peste 3,5 milioane tone în 1968. Prin brațele portului Constanța a trecut în 1968 un volum de 5.539 milioane tone mărfuri generale. De asemenea, capacitatea de reparatii echivalente a Șantierului naval a crescut în 1968 la 600.000 t.d.w. Dotat cu docuri de mare capacitate, cu hale și utilaje moderne, cu oameni de înaltă calificare, acest șantier va ajunge în 1970 la un volum de 1.700.000 t.d.w. reparatii de nave.

reportaj de TRAIAN COȘOVEI

Statonic și neistovit, noul far continuă să vegheze și la intervale scurte adună de pe fruntea portului, cu o eșarfă de mînașe, ceața de oboseală și sudoare; mîngie cele două brațe de piatră — cele două diguri care cresc neconștient, adunînd în ale marea multă, marea largă. Pentru că pe măsura dezvoltării economice naționale, crește și portul Constanței — fereastră a țării deschisă spre lume. Și astfel, digurile noi — 5.234 metri liniari — vor cuprinde în brațele lor extinderea portului maritim de trei ori mai mare decît portul actual. La construcția acestor diguri au fost cîrate din cariera Ovidiu șapte milioane tone de piatră brută — stînci — și s-au folosit 25.000 stațiuni, colțari de beton, de 5 și 20 de tone fiecare.

Între romantism și luciditate, aceasta este Constanța: imagine vie a legăturilor noastre cu lumea, a colaborării pasnice, creatoare, demne — uriașele macarale cu brațele întinse spre ser și vîntul prietenia, harnică, strădaniile închinată pîcii și progresului.

Constanța și-a ridicat un imens și mirific balcon spre mare, în mijlocul cărui strălucete, ca un diamant cu mii de fațete, portul. Dar în partea vestică a orasului, spre steptă dobrogeană, se afirmă a doua coordonată a orasului — ca un brîu de cetate și ca o coloană de oțel; zona industrială. Cetatea modernă-Constanța nu se înfîțișează, asadar, încinsă cu o puternică centură industrială care pulsează întregului Municipiiu singele său vitalizat.

La Năvodari se află Uzina de acid sulfuric și îngrășăminte chimice. Printre rețorte și instalații, în această vastă broderie metalică, în sălile calme cu pupitre de comandă, lucrează 1.500 de oameni producînd 171.000 tone acid sulfuric și peste cinci sute mii tone îngrășăminte chimice anual. În acest an intră în funcțiune a treia linie de acid sulfuric prin care uzina își va mări capacitatea de producție cu 100.000 tone acid sulfuric, și 55.000 tone îngrășăminte fosfatice. Ca o prelungire a acestei cetăți se înalță Uzina de reparatii-Năvodari, spe-

ortant bastion al industriei, în care chimia, metalurgia, mecanica sînt combinate armonios de producția bunurilor de larg consum. Volumul acestor ramuri, uriașe și concludent — numai în 1968 produsele Constanței au atins valoarea de 1.200 milioane lei, față de 1.000 milioane lei în anul 1965. Cum s-a realizat acest salt spectaculos? În aceeași perioadă produc-tivitatea muncii a crescut cu 34,7 la sută, ceea ce atestă eforturile de ridicare a calificării de fructificare a muncii de către competenții și inteligenții tehnici. Dar explicatia esențială a acestui salt este dată de marea volum de investiții (numai în anul trecut, 1,5 miliarde lei) alocate de statul socialist pentru dezvoltarea și modernizarea întreprinderilor constantene, în spiritul politicii consecvente a partidului nostru de industrializare socialistă a țării.

În anul 1969, municipiul și județul Constanța primesc din partea statului in-

vestiții în valoare de 2,8 miliarde lei, sumă care va contribui la dezvoltarea oraselor-satelit, la noua strălucire a litoralului românesc dar, în același timp, vor însemna edificarea unor noi fabrici și capacități industriale. Astfel, în acest an va intra în producție fabrica de ulei cu o capacitate de prelucrare de 400 tone pe zi de ulei semînt de floare-soarelui, 1.500 tone (în 24 ore) semînte soia și 22.000 tone pe an imbuteliere. Centrala electrică de termoficare a orasului — cu o putere instalată de 100 MW — va intra în acțiune la sfîrșitul anului 1969. La Mangalia se va construi o fabrică de oțel cu o capacitate de 20 de tone în 24 ore. Va intra în funcțiune fabrica de bere cu o capacitate anuală de 400 mii hectolitri și zecile mii tone mai multă și fabrica de confecții-Constanța cu o valoare a producției globale de 130 milioane lei.

Demn de remarcat este faptul că, printr-un fenomen de contagiune, sau, mai exact, printr-un înalt grad de exigență, arta și măiestria constructorilor în edificarea litoralului s-au dăruit din plin și în construcția marilor obiective industriale. Prin arhitectura lor suavă, ușoră, orin colorit și elegantă și în dotarea lor tehnică, prin masinile moderne, noile spații industriale sînt ale inele autentice opere de artă arhitecturală care împodobesc această zonă a orasului și crează o ambianță prielnică și stimulatoră pentru mîile de oameni care muncesc aici. Noaptea, constelațiile de lumini ale acestor zone concurează și completează constelațiile litoralului, creînd o nouă galaxie multicoloră, revărsîndu-se mult în steptă dobrogeană, pînă la întîlnirea cu constelațiile Murfalzarului și ale Medediei.

La sfîrșitul anului 1968, în unitățile industriale ale Constanței lucrau aproximativ 25 de mii de muncitori — reprezentînd un sfert din totalul de salariați ai orașului. Adăugată la acestia 20.000 de constructori care, organizați în zeci de întreprinderi specializate, construiesc în diferite zone ale orasului noi edificii și ansambluri arhitecturale, noi obiective industriale și sociale.

Am încercat să redau strălucirea acelor arbi fastuoase ale Constanței — litora-

lul; am privit în acea vale largă, plină de lumini, mîsoarea și fabrica galaxie a portului; am zăgărit, în cifre și imagini, energicul puls al industriei care străjuiește orasul către cîmpie cu un brîu de cetate. Dar Constanța, Constanța proprie-zisă, orasul așezat pe rîsul-tomul, orasul în care trăiesc și constructorii și arhitecții litoralului, orasul de unde pornesc și unde revin temerarii navigatori, orasul chimistilor, țesătorilor, energeticienilor, cercetătorilor, proiectanților, studenților! Ce s-a întîmplat cu Constanța tradițională, străvechi și primordial nucleu de civilizație greacă și romană peste care s-au asternut, pînă de mult secole de uitare, valuri de viscole — dinspre mare, valuri de lut — dinspre stepă?

Constanța veche, care lîncezea, dormita pe malul mării ca un hamal fără lucru, Constanța ditorească, cu pescari, cafetii și tarapanii, cu marmarite neustoresii și neriferii otrăvite, nu mai poate fi recăștat. În mod paradoxal — în Constanța descoperi mai ușor vestigiile fostei cetăți de acum 2.000 de ani, păstrate cu venerație și mîndrie cetățenească, decît urmele înfrîntătoare ale orasului de acum cîteva decenii.

La Constanța arborii sînt aduși mari și plantați mari, pentru că nimeni nu are timp să-i aștepte. E o metaforă care o-gîndește grăba, frenezia, ritmul cu care a crescut și continuă să crească orasul. În acești 25 de ani de construcție socială listă, străvechea cetate Tomis izbucnește într-o lumină îmbietoare, prielnică, descoperîndu-și noi funcții și aptitudini, dezvoltîndu-se pe noi dimensiuni. Un plat de sticlă — gara nouă — e vastul clopot sub care turistul poposit la Constanța aude primele rezonanțe ale țării. Pe o fostă zonă foarte înțînsă de cocioabe și locuri vîrane s-a înălțat în ultimii ani o adevărată Constanță modernă, adevărate Tomis I, II, III, Tomis-Nord; siruri de blocuri străjuiesc șoseaua Mangaliei, bulevardul Republicii, bulevardul Tomis. Numai între anii 1965-1968 s-au construit din fondurile statului 3.355 apartamente; cîteva sute de apartamente cu credite de la stat și 2.321 apartamente ridicate din fondurile proprii ale populației. Importante lucrări editare au înnoit fata orasului la ridicat gradul de confort al locuitorilor, care, cu un puternic stîmăntînt cetățeneș, sprijină eforturile gospodăresii ale părinților arbei. Astfel, numai în 1968 în oraș au fost finalizate 12 scoli pentru înfrumusețarea și modernizarea orasului lor se traduce prin suma de 24 milioane de lei.

O dezvoltare considerabilă a cunoscut în ultimele decenii învățămîntul. Pe teritoriul municipiului Constanța există 63 scoli de cultură generală, 9 licee teoretice, 7 licee tehnice și industriale, 12 scoli profesionale și tehnice — în care învătă 41 mii de elevi și predau 1.628 cadre didactice. O realizare importantă este crearea Institutului pedagogic de trei ani în care studiază 1.540 studenți — viitori profesori ai scolilor de cultură generală.

Pe locul unor suprașe și bălării s-a înălțat acea capodoperă arhitecturală și capodoperă de dotare tehnico-sanitară și spitalul cu o mie de locuri, amintînd parca forma unei elice sau o uriașă stea de mare, poate cel mai îndrăzneț și modern exemplar în arta monumentală a Constanței moderne — adevărat monument închinat sănătății. Construcția și dotarea

spitalului au costat o sută douăzeci de milioane de lei. Avînd frumoasă tradiție, Constanța își afirmă astăzi din ce în ce mai puternic vocația sa culturală și artistică. Orasul are un teatru cu patru secții, patru case de cultură — și acea frumoasă Casă de cultură de la Mangalia decorată de Perahim — 13 cămine culturale, 21 cinematografe, 3 muzee, un acvariu. Muzezele de arheologie și de artă, acvariu au fost vizitate în 1968 de 745 mii de oameni, ceea ce reprezintă o cifră de aproape patru ori mai mare față de populația actuală a municipiului.

Atenția pe care Constanța o acordă trecutului său este un semn de vitalitate a prezentului, un semn al civilizației și culturii sale contemporane. Tocmai de această vestigie străvechii Tomis le scoatem astăzi cu mijloace moderne și le păstrăm într-un muzeu capitanon cu plus de culoarea mării, ca într-un chihlimbar. Coloane, capiteliuri, amfore, frînturi din străvechii Tomis împodobesc zidurile, bulevardele orasului. Un edificiu cu mozaic a cărui frumusețe este ca o fereastră prin care putem privi puțin în frumusețea aceluia Tomis legendar — a fost acoperit cu un ingenios palat de sticlă, care vorbește de la sine despre prețuirea pe care Constanța modernă o acordă trecutului său.

De ce insist, în încheierea acestui reportaj, asupra vestigiilor unei civilizații de mult apuse? Pentru că se află aici, sub învelțile magistrale ale orasului contemporan, nu numai o comoară de artă, ci și un tezaur de simboluri generoase. Iată! Arheologii Constanței au descoperit cu cîteva ani în urmă, așezate cu grijă unele lîngă altele, în același adăpost — douăzeci și patru de statui, statuetă, basorelieful. Probabil vor fi fost bine acoperite, ascunse. Zeita norocului — Fortuna — în mîine naturală; Diana, Dionisus, Selena, Nemesis, zeita războaielor; Isis, Pontos, Sarpele fantastic, Hecate — proiectarea subpămînteană a noții și a răsăritului; Esculap, Dioscurus, — semnele zeilor de apartamente cu credite de la stat și 2.321 apartamente ridicate din fondurile proprii ale populației. Importante lucrări editare au înnoit fata orasului la ridicat gradul de confort al locuitorilor, care, cu un puternic stîmăntînt cetățeneș, sprijină eforturile gospodăresii ale părinților arbei. Astfel, numai în 1968 în oraș au fost finalizate 12 scoli pentru înfrumusețarea și modernizarea orasului lor se traduce prin suma de 24 milioane de lei.

Nu zeita Fortuna a hotărît acest destin, ci voința, efortul, inteligența oamenilor; nu Sarpele fantastic a meditat la această fantastică imagine a prezentului, ci gîndirea lucidă a harnicului nostru popor a zămislit-o, proiectînd-o în beton și sticlă la țărmul Pontului Euxin. Dar aceste relicve îndepărtate, montate ca niște pietre prețioase în imensa bijuterie a orasului de azi, stabilesc acea punte de legătură între romantismul și luciditatea acestor cînt de țară.

Tomisul romantic și Constanța lucidă! Sublimă logodnă a trecutului cu prezentul, fermecătoare imagine, profund semnificativă a istoriei în mers, a istoriei modificată structural printr-un sfert de veac plin de energie și de dinamism clo-colitor.

Între romantism și luciditate, aceasta e Constanța de azi, Constanța înfloritoare, socialistă.

New York-ul nu înseamnă numai „zgîrie-nori“...

„Din toate mediile ostile care au pus la încercare curajul omului, nici unul nu a sfîșiat cu atîta încredințare ca acela creat de om pentru el însuși — cele douăzeci și trei de mîle pătrate numite Manhattan.“ (Revista americană „Time“)

New York este un iceberg imens, dăltuit și stîlcit, eșuat pe o banchiză de asfalt situată între două rîuri; este un buchet de zgîrie-nori care scuipe atîta otrăvă în aer încît, așa cum a observat un pilot de linie — „nu ai nevoie de o hartă de zbor, cîci apropierea orașului o simți în nădă“.

Zburînd de curînd deasupra insulei, la bordul unui elicopter-libelulă de două locuri a cărui carlingă trepida toată, am rămas încă o dată consternat în fața panoramei spectaculoase de nevrozismă ce se desfășura în fața ochilor mei. Turnuri Babel de culoarea fileului cum nici Babilonul nu a îndrăznit să și le imagineze, de pe ale căror acoperișuri plate se înalță colanșii paralele de vapori, albăștrii și negri, asemenea fumurilor rituale ce se ridicau de pe altarele de sacrificiu. Dale imense, cu pereți netezi și luccioși ca de caviuri, adăpostite birouri. Blocuri de locuințe enorme răsăr haotic cu mîile lor de ferestre care clipeau într-una. Hoteluri renumite, cu fațade bogat ornamentate, par tot mai încărcate cu incrustații baroce pe măsură ce se îndepărtează de raza de percepție a privirii umane. Parcul Central seamănă cu un mare cîmp de bătălie părăsit, și e presărat cu cetățeni care par fără viață, ațipind sub adierea molcomă a unei după-amiezi tirizii într-o zi de primăvară timpurie...

Este o expoziție monumentală de arhitectură, în care clădirile decadelor anterioare sînt extrase ca dinții bolnavi și înlouate cu altele. Manhattanul are 300 de ani dar nici o construcție din secolul 17 nu mai este în picioare, iar de la sfîrșitul

secolului 18 nu mai supra-viețuiesc decît opt.

New York-ul pare un mecanism frumos dacă-l contempli, dar încintarea dispăre de îndată ce te prinde în angrenajul lui. Dacă ești obligat să lucrezi aici, așa cum am fost eu timp de un an și jumătate, te convingi ușor de această realitate. În acest templu cu idoli supra-dimensionați simți imediat cum devii din ce în ce mai mic; ai impresia că ești o furnică care se furișează printre picioarele lor, pe care soarele nu o vede niciodată, că ești o albină care zboară în neștire izbindu-se și rîcînd de pereții unor coridoare fără ferestre. Un locuitor al New York-ului nu poate să nutrească nici o clipă cel mai vag sentiment că el ar fi stăpînitorul mediului în care trăiește, cîci acest mediu nu este conceput la scara dimensiunilor umane. Este un oraș creat parcă anume pentru a înăbuși personalitatea oamenilor.

Multe din crizele prin care trece New York-ul se datorează aglomerării exagerate de clădiri, concentrării tot mai mari a populației. În fiecare zi de lucru asupra cartierului de afaceri al orașului se năpustesc peste 600 000 de mașini. Majoritatea celor ce își zic new-yorkezi își petrec adesea — din centru pînă acasă — peste două ore în tramvaie și metroui supraîncălzite sau înghețate. Anul trecut, prin capilarele metroului new-yorkeze s-au scurs 1 300 milioane de oameni, cifră aproape de necrezut. În atmosferă simți o presiune care se traduce pe plan psihic în agresivitate, irascibilitate, nesigurantă și adesea, pur și simplu, prin maladii nervoase și nebulice.

INTRE REALITĂȚI ȘI MITUL IMAGINILOR HOLLYWOODIENE

În 1966, cînd am studiat ultima oară problemele New-York-ului, existau o jumătate de milion de oameni care trăiau din indemnizații de sărăcie. Acum cifra a înălțat la un milion 70 la sută din new-yorkezi mai puțin decît consideră presa americană cî este necesar pentru „un nivel de trai modest“. În 1947, dintre toate centrele industriale din S.U.A., New York-ul plătea cele mai mari salarii. În 1960, ele au ajuns să fie cele mai mici. Mitul despre bogăția New York-ului, vîsul muncitorilor că vor găsi aici un Eldorado, s-a stins, lăsînd în urmă decepții amare.

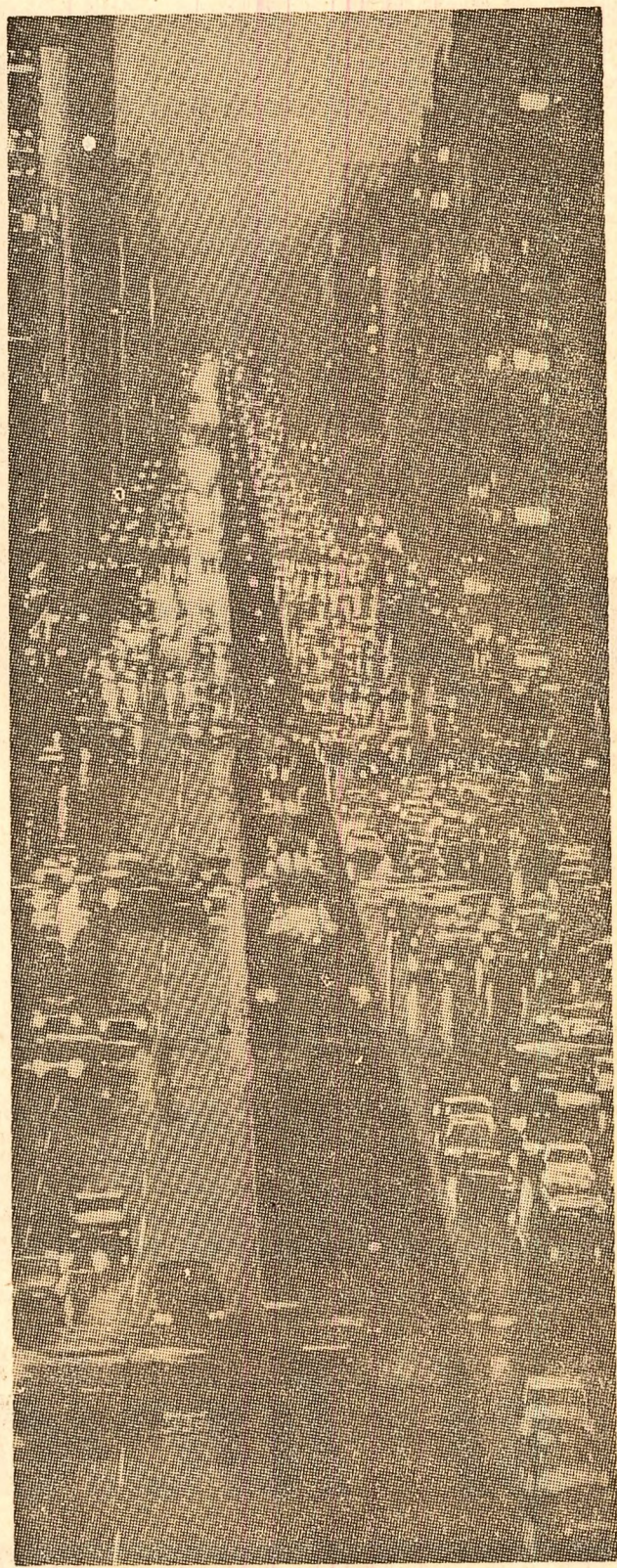
De curînd, pentru prima dată de la al doilea război mondial încoace, s-au redus alocațiile pentru săraci. Nolle subvenții prevăd ca fiecare persoană ce trăiește din alocații de stat să primească pentru hrană 7 shillingi pe zi. Închipuți-vă ce reprezintă această sumă dacă la cea mai modestă cantină cu auto servire două ouă costă 10 shillingi.

Una din marile probleme ale New York-ului este creșterea continuă a numărului de crime, de acte de vandalism și sporirea consumului de droguri. S-a constatat că peste 70 la sută din crime sînt comise de tineri sub 21 de ani. Și aici crima înseamnă a ucide, de cele mai multe ori fără motiv, un act de violență adesea fără intenții de jaf. Statisticile indică un asasinat la 12 ore. Ceamurile tenului în care am mers spre New Haven erau găurite de două gloanțe. În timpul celor două ore de călătorie am văzut niște băieți aruncînd pietre în conducător și alții care încercau să pună un buștean pe sine. Cînd am trecut tot cu aceiași tren printr-un cartier, un individ a cocoșat pe un acoperiș a tras cu pușca

în controlorul din tren care tocmai deschisese ușa și lua aer.

Un milion de new-yorkezi trăiesc în 45 000 de locuințe mici, scînteie în salubre încă acum 70 de ani. Un sondaj efectuat recent a arătat că în ghetourile negre săraci devin și mai săraci, deoarece negustorii albi care pentru alimente de proastă calitate un preț mai mare decît cel cuvenit. Oule, salamul, piinea costă în această parte a orașului mai scump decît în rest. Un raid într-un supermarket a scos la iveală că alimente învechite sau alterate sînt reambalate, stampilate cu altă dată și revindute în cartierele sărace. Cetățenii au început să afle de aceste matrapazluciri și nu este de mirare că în timpul ultimelor ciocniri de stradă au fost atacate numai anumite magazine.

New York-ul nu este un oraș unitar. El este împărțit în comunități sociale care nu se reduc doar la populația albă și neagră. Aproape un milion de cetățeni aparținînd claselor de mijloc s-au mutat în ultimii zece ani din centru la periferie. Majoritatea oamenilor care au rămas în centru nu ies în oraș așa cum își închipuie străinii care și fătore o imagine despre New York numai din filmele Hollywoodului, ci stau acasă. Nu există o altă comunitate urbană în care un ghid respectat și sobru cum este „New York City Handbook“ să deduce un capitol întreg modulului în care trebuie să te păzești de hoți, să fereci ușile și ferestrele și care să cuprîndă un avertisment general de genul celui de mai jos: „Pe stradă. Mergeți numai pe unde este lumină și pe unde vedeți oameni — porțari, copii în magazine de dulciuri, oameni la baruri. (Nu vă bazați pe faptul că trec mașini).“

Seara, pe o arteră new-yorkeză

UN CAZAN SUB PRESIUNE

„Ceea ce se întîmplă la New York — arată profesorul Philip Hauser de la Universitatea din Chicago — este pur și simplu urmarea

logică a concepției despre viață care s-a încetăținit aici în ultimul timp. Această concepție, împreună cu flagelul pe care îl determină, poate

să cuprîndă orice oraș american în orice moment. Ea este produsul unei societăți haotice în care am pus atît de tare accentul pe individualism, încît am uitat să trezim în oameni cel mai înfîm spirit de datorie față de societate. Ea reflectă o normă de conduită care a devenit curentă pentru modul de viață american — o normă interesată numai de el însuși, să obțină ce vreau eu și în rest să le ia naiba pe toate. Pentru a obține un lucru dorit se recurge la forță fără să se țină seama de urmări. Este dreptul de a te întoarce la legile junglei. New-York-ul reprezintă doar un prim exemplu în acest sens.“

Instaurarea legii junglei este numai una din maladiile New York-ului. Un fenomen simptomatic al cărui se al cordă în totdeauna importantă este accentuarea situației grele a finanțelor publice. Un alt neajuns este faptul că nimeni nu știe cum trebuie administrat un asemenea oraș. Obșnuitul fier al yankeilor a dat gres de data aceasta. Este grăitor cazul unui zăcrist care a încercat în repetate rînduri să întocmească lista primelor zece persoane care conduc orașul. De fiecare dată cînd ajungea la numărul 10, situația era deja schimbată.

New York-ul este proxeneta civilizației occidentale, o forță cu mii de tentacule care oferă orice fel de distracție sau viciu, de joc sau de artă care se poate imagina. Este Bagdadul din „O mie și una de nopți“ în care echivalentul formulei magice „Sesam deschide-te“ este banul.

Nu este de mirare că mulți new-yorkezi caută uitarea și se refugiază în droguri. Numai în scoli există 10 000 de elevi care iau heroină și o jumătate de milion care fumă meazăi marijuana. Anul trecut au murit o mie dintre acestia, iar după toate orălabilitățile anul acesta cifra respectivă va fi de 1 500. New York-ul trebuie să lupte împotriva corupției, împotriva elementelor naturii, (căderile abundente de zăpadă din februarie au paralizat jumătate din echipamentul de deszăpezire), împotriva poluării aerului (zilele se ridică în aer 3 200 de tone de bioxid de sulf, 280 tone de praf, 4 200 tone de mono-oxid de carbon) împotriva proprietarilor rapaci, a serviciilor publice ineficiente, a criminalilor.

Cînd am fost ultima oară la New York am simțit că este sfîșiat de o mare tensiune internă, de un fel de teamă apocaliptică că acest cazan sub presiune ar putea exploda fără să avertizeze pe nimeni.

Structura societății indiene este mult mai complexă de cum apare la prima vedere. Populația țării, de 400 de milioane de oameni, formează de fapt o societate eterogenă compusă din mii de grupări diferite între ele prin obiceiuri, limbă, concepții sociale și politice, credințe religioase, dar mai ales prin caste. Se afirmă că tocmai castele au fost factorul care a împiedicat unificarea indiei de-a lungul timpurilor.

Se știe că diferite grupuri de castă au existat în India încă înainte de invazia ariene care a avut loc în anul 1 500 î.e.n. Sistemul a obținut ulterior binecuvîntarea „Vedei“ și s-a dezvoltat pe deplin sub patronajul preoților vedici. Societatea a fost împărțită în patru straturi în raport cu ocupațiile membrilor ei: brahmanii sau preoții, kshatriya sau războinicii, vaishya sau negustorii și sudra sau muncitorii. În afară de aceasta mai exista un strat al populației format din așa-numiții intangibili care efectuau „muncile murdare“ cum ar fi curățarea străzilor și ridicarea hoților. Se socotea că membrii primelor patru caste deveneau impuri dacă erau atinși de membrii acestora din urmă. La rîndul lor, acești cinci grupuri erau sub împărțite în numeroase altele, denumite „jatis“, tot după criteriile ocupației oamenilor. Nu putea fi schimbat jati-ul în care te-ai născut, după cum nu puteai să-ți schimbi meseria ancestrală. În prezent hindușii din India sînt împărții în trei mii de caste, aproximativ 65 de milioane de persoane aparținînd diferitelor grupuri de intangibili.

În timpurile străvechi, împărțirea socială în caste a fost sprijinită de o doctrină religioasă care propovăduia reîncarnarea sufletului. Potrivit acesteia, o persoană se naște într-o castă superioară datorită faptelor sale bune făcute într-o viață anterioară, iar o alta se naște într-o castă inferioară datorită păcatelor comise... Înainte de naștere, răsămplărea unor astfel de păcate putînd fi obținută numai prin suferința brahmanilor.

În afara supremației religioase, brahmanii dețineau poziția dominantă și în viața intelectuală, ca și pe plan juridic. De pildă, un brahman putea să omoare un sudra sau să-l confieze averea, dar nimeni, nici chiar regele, nu avea voie să pedepsească un brahman. De altfel, cei care făceau legile erau tot brahmanii.

Ipoecrizia spirituală a brahmanilor a fost pentru prima dată demascată de către Buda în sec. V î.e.n. El a încercat să educe masele și a creat chiar învățători din cadrul intangibililor. Acestea a dat o lovitură propagandei brahmane, conform căreia castele inferioare erau incapabile de a fi educate. Din nefericire, aceste principii ale budismului nu au supraviețuit morții propovăduitorului lor.

O dată cu instaurarea dominației coloniale britanice, supremația legală a brahmanilor a fost desființată. Codul penal britanic nu oferea nici un fel de excepții pentru brahmanii vinovați de vreun delict. Dar tot brahmanii, prin tradiție intelectuală, au fost cei care au profitat cel mai mult de situație. Ei au asimilat cel

*) Ansamblu de texte reprezentînd religia brahmanică.

mai bine educația engleză și au reușit să ocupe un număr tot mai mare de funcții, ceea ce le-a întretinut situația economică și socială dominantă. Ei au găsit că nu este deloc dezagreabil să-și servesc pe străini.

În anii următori școlile au fost obligate să admită la învățătură copiii din toate castele, inclusiv pe cei din castele intangibililor. Castele superioare au reacționat vehement împotriva acestei măsuri luate în majoritatea regiunilor, frîind-o. Regiunea Cochîn a constituit o excepție. În cursul anilor 1921—1931, numărul de copii provenind din castele intangibililor a sporit în școlile din Cochîn de la 1 500 pînă la 14 000. Rezultatul a fost că pînă în ziua de astăzi statul Kerala are cel mai ridicat procent de știutori de carte.

În decursul deceniilor din urmă a fost atenuată destructivă și rigiditatea restricțiilor care interziceau membrilor diferitelor caste să mîncească împreună, iar legea intangibilității a

toate felurile și sub cele mai variate pretexte. Pentru motive adesea necunoscute, oamenii de rînd sînt sicanati și chiar molestați, li se barează îngrădirea terenurilor, sau li se încalcă dreptul de a-și duce vitele pe pășunea satului. Dacă cei nedreptățiți îndrăznesc să ceară ajutorul autorităților polițienești locale, ei vor fi ulterior și mai asupriți.

Pînă și astăzi intangibilii din multe sate nu au voie să se folosească de izvorul sau fîntina din partea locului nici măcar în zilele arșitei de vară. Dacă nu au propria lor surșă de apă, ei sînt obligați să împartă bălțile din împrejurimi cu amelele din sat. Legile și reglementările oficiale nu au putut pune cu totul capăt acestor vechi stări de lucruri, deși eforturi în această direcție continuă să se facă. De pildă, anul trecut guvernul statului Madras a declarat că oferă medaliile de aur persoanelor din caste superioare care se vor căsători cu membri ai familiilor de intangibili. Pînă acum nu a fost înregistrată însă vreo astfel de căsătorie.

Sistemul casteilor exercită încă o influență în viața politică, influențînd simțitor rezultatele alegerilor. În general se crede că un deputat ales va face mai mult pentru membrii propriei sale caste și aproape pe pretindîndi propagandă electorală și antipropagandă se desfășoară ținînd seama de castele de considerente. Faptul e destul de vizibil în zonele rurale. Analizele au arătat că în multe cazuri în momentul de voturi pentru diferite candidați corespunde în mare parte procentajul membrilor castei din care face parte candidatul. La Madras, succesul guvernului antibrahman poate fi atribuit în bună măsură sentimentelor antibrahmane din

aceia regiune. Sînt multe cazuri în care candidații au fost selecționați pe baza numărului oamenilor care fac parte dintr-o singură castă. Efectul sistemului de castă asupra evoluției societății indiene este multilateral. În primul rînd interdicția căsătoriilor în afara casteilor a dus la formarea a numeroase subimpurități, iar cercul simbiotic și, o dată cu acesta, felul activității sociale a individului, au devenit tot mai restrînse.

În al doilea rînd, ignorarea și chiar sfidarea muncii fizice a dus la o dezvoltare unilaterală a culturii. Timp de multe secole intelectualitatea țării a depus toate eforturile și talentul său numai pentru dezvoltarea literaturii și filozofiei, științei și tehnicii, fiind cu totul neglijat în același timp agricultura și meseriile au rămas în bună parte în formele lor primitive.

Chiar și acum majoritatea indienilor considerată „educată“ au impresia că agricultura și creșterea animalelor sînt treburi pentru anumite categorii de oameni, iar prelucrarea pieilor de animale este o „muncă murdară“. Așa se explică faptul că imense posibilități de dezvoltare a industriei de pielărie și fosta și tehnici utilizate pe deplin în deceniul în urmă de către un industriaș european, iar firma fondată de el a rămas și astăzi principala din această branșă.

Din aceeași cauză s-a ajuns în situația chin, după cucerirea independenței, am fost nevoiți să ne bazăm mai mult pe știința și tehnica străină decît pe propriii noștri savanți și ingineri pentru dezvoltarea unor sectoare industriale. Cea mai dăunătoare consecință a sistemului de castă este persistența mentalității de grup. Această mentalitate a făcut imposibilă unitatea politică în trecut. Ca urmare, o țară atît de mare ca India a fost adesea cucerită de mici grupuri de invadatori străini. Nu a existat o forță unitară care să le opună rezistență.

Mentalitatea de grup a fost folosită de colonialiștii atunci cînd au introdus sistemul lor de administrație în India. Și astăzi, în orașe, funcționarii care aparțin aceluiași grup de salarizare sînt cazați în același cartier și au apartamente de aceeași dimensiuni. Cel cu veniturii medii sînt aglomerați în apartamente mici, indiferent de numărul membrilor de familie. Muncitorii necalificați trăiesc în condiții deosebit de grele, la marginea orașelor, la fel cum trăiesc „intangibilii“ la sate.

În general — considerînd adevărat sistemul de castă — inegalitatea este o poruncă divină, iar destinul omului nu poate fi schimbat. Cu alte cuvinte, nu ne putem schimba soarta prin eforturi, prin luptă. Iată de ce sistemul casteilor, cu tot cortegiul său de dogme, a constituit și mai constituie o frînă în evoluția societății indiene. Abolirea definitivă a acestui sistem ar duce, fără îndoială, la o largă desfurăare de forțe creatoare în toate domeniile vieții sociale.

FORTIFICAȚIILE DE CASTĂ ÎMPOTRIVA „INTANGIBILILOR“

Amita RAY
scriitoare indiană

Început să nu mai acționeze în magazine, spălătorii, tramvaie, autobuze și trenuri. Căsătoriile între membrii diferitelor caste au fost legalizate și în unele orașe mari, ca de exemplu Calcutta, s-au și încheiat citeva.

Important în determinarea acestei evoluții este faptul că un număr mare de intelectuali indieni și-au dat seama de racilele sistemului de castă. În Bengal a fost inițiată o mișcare pentru abolirea tuturor superstițiilor, inclusiv a celor de castă, conducătorul ei fiind Ram Mohon Roy, el însuși brahman. Această mișcare a atras largi cercuri de intelectuali din India, printre care o figură marcantă a fost Debendranath Tagore (tatăl lui Rabindranath Tagore).

În al doilea deceniu al secolului nostru, M. K. Gandhi a inițiat și condus o mișcare pentru admiterea intangibililor în templele hinduse. Acțiune desfășurată paralel cu mișcarea de eliberare.

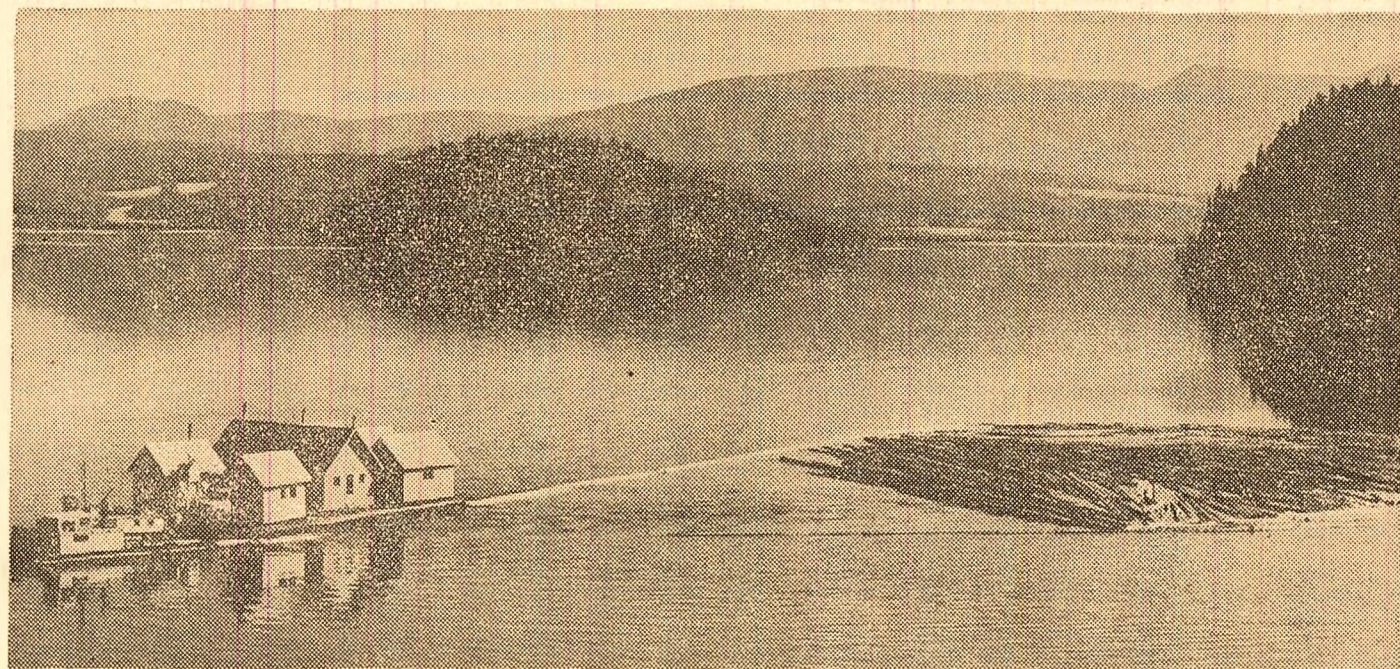
După obținerea independenței, în 1947, guvernul Indiei a luat măsuri pentru înăbușarea tuturor formelor de discriminare de castă. Proiectul constituției indiene proteja toate castele inferioare împotriva nedreptății, angajîndu-se să promoveze educația acestora și să le apere interesele economice. Constituția a abolit în mod categoric intangibilitatea, iar o lege adoptată în acest sens în 1955 prevedea depedse pentru cei care nu vor permite intangibililor să intre în temple, să folosească izvoarele și sursele de apă, care excomunicau și molesta oamenii din această categorie sau refuzau de a le vinde bunuri. Totodată, castele inferioare le-au fost rezervate o serie de burse guvernamentale, iar un înalt comisar a fost numit pentru a se ocupa de interesele membrilor acestora.

Pe scurt, Constituția și politica guvernului vedeau clar voința de a asigura și stimula participarea casteilor inferioare la viața socială. Dar sistemul vechi de 3 000 de ani și-a implantat rădăcinile atît de adînc și atît de ramificat în societate, încît este foarte greu să-i eliberezi dintr-o dată pe indienii de influența sa.

Ce e drept, în zonele urbane activitatea pe plan industrial acționează ca un fel de nivelator de castă, cîci în fabrici membri ai diferitelor caste sînt puși să lucreze tot la cot. Însă chiar într-un asemenea caz, cei ce se consideră descendenți ai casteilor superioare manifestă o preferință față de meserii mai „curate“. Un sondaj întreprins de R. K. Mukherji în Uttar Pradesh arată că brahmanii și lucrătorii provenind din castele de mijloc preferă slujbele mai „curate“, cum ar fi cele din industria textilă. Muncile „murdare“, cum ar fi tăbăcirul și prelucrarea pieilor în fabrici, sînt efectuate de obicei de intangibili. În diferite cartiere cei ocupați în industrie locuiesc de obicei grupati în caste, deși toate castele sînt nevoite să folosească aceleași instalații sanitare.

La sate situația este și mai complicată. Aroganța celor ce descind din caste superioare se manifestă în

Cătuțul plutitor de pe fluviile canadiene

O idee ingenioasă a unor plutăși canadieni. Oameni care își petrec cea mai mare parte a vieții colindînd drumurile de apă, ei au atașat la plută o platformă pe care și-au construit locuințe, alcătuită dintr-un soi de cătuș plutitor. Iată-i deplasîndu-se pe înalțul apelor cu casele după ei

10 - O CENTRALĂ ELECTRICĂ ?

Astronomul dr. Peter Goldreich de la Institutul tehnologic din California consideră că a reușit să dezlege misterioasa sursă de semnale radio situată în regiunea planetei Jupiter și care preocupă de decenii pe radio-astronomi. Savantul presupune că satelitul lui Jupiter, Io, care are un diametru aproximativ egal cu cel al satelitelui terestru și care înconjură planeta sa o dată la 24 de ore, ar fi sursa acestor semnale. Ori de cîte ori Io trece prin cîmpul magnetic al lui Jupiter, aceasta ar avea efectul unui uriaș dinamo care produce o forță electrică cu o energie de circa 7 000 000 Volți.

Pînă acum s-a presupus că puternicele semnale radio ar proveni de la uriașele erupții vulcanice care s-ar produce pe Jupiter sau de la descărcările electrice ce ar avea loc în atmosfera lui.

DE PRETUTINDENI

UN FILM DE 9 ORE

La Tokio rulează în prezent un film a cărui reprezentare durează nouă ore și jumătate. Turnat încă acum aproximativ 10 ani, filmul „Ningen no Joken“ („Viața umană“) tratează despre război și dragoste, a fost prezentat pînă acum în trei serii din care una a obținut un premiu la un festival de la Veneția. Acum filmul este proiectat în decursul unei singure reprezentații, intercalîndu-se două pauze de cîte o jumătate de oră. Există și o reprezentare care începe la ora 22,30 și durează pînă dimineața.

UN COSTUM DE COMANDĂ ÎN... 30 DE SECADE

În orașul Leeds din Anglia se amenajează în prezent o lucrătoare experimentală neobișnuită. O stereocameră ta într-o clipă măsurile clientului, o mașină electronică de calculat prelucurează datele, iar un dispozitiv cu laser croiește țesătura aleasă. Cînd ea intră în funcțiune această instalație, o comandă pentru confecționarea unui costum va fi executată în 30 de secunde.

PEȘTI CARE-ȘI SCHIMBĂ CULOAREA

Revista britanică „Nature“ relatează că sa-canții de pe nava de cercetări științifice „Discovery“ au descoperit în partea de nord a Oceanului Atlantic o specie de pești care-și schimbă culoarea. Se presupune că fenomenul (acești pești au zăua o culoare deschisă, iar noaptea — una închisă) se produce sub influența luminii. Peștii-cameleon, care

poartă denumirea științifică Valencinellus Tripunctulatus, trăiesc la o adîncime între 300—500 metri. În partea exterioară a corpului lor se află un număr de glande care secretă o anumită substanță și care, la rîndul ei, determină această schimbare a culorii. Fiind vorba de pești mici, schimbarea culorii le ajută să se apere de atacuri.

SMERALDUL-GIGANT

Intr-o mină din regiunea columbiană Boyaca s-a găsit un smarald uriaș, cel mai mare descoperit pînă acum, avînd o greutate de aproximativ 15 kg. Smaraldul, de 7 005 carate, are, potrivit primelor aprecieri, o valoare de 300 000 dolari.

viața internațională

„PRIN NEGOCIERI DIRECTE SPRE O CONFERINȚĂ ÎN PROBLEMELE SECURITĂȚII EUROPENE”

DECLARAȚIILE MINISTRULUI
DE EXTERNE AL ITALIEI,
PIETRO NENNI

ROMA 18 (Agerpres). — În cadrul unei sesiuni comune a comisiilor de afaceri externe și apărare ale Camerei Deputaților au avut loc dezbateri privind poziția Italiei în cadrul alianței atlantice. „Este de-acum timpul pentru țările occidentale de a trece la o inteligență utilizare a tuturor posibilităților de contact cu țările pacifiste de la Varșovia — a declarat cu acest prilej Pietro Nenni, ministrul afacerilor externe al Italiei. Acțiunile noastre — a spus el — în continuare — trebuie îndreptate spre negocieri directe, care vor trebui să ducă la o conferință Est-Vest pentru examinarea problemelor securității europene. „Considerăm că este necesar să se lasă dintr-o politică statică, chiar dacă aceasta este mai simplă și mai ușoară, pentru a ajunge la o politică de mișcare, desigur mai riscantă, dar, fără îndoială, mai fructuoasă”.

După ce a luat cuvântul și ministrul apărării, Gui, care a vorbit, în special, despre aspectele militare ale alianței atlantice, au urmat viziunile dezbaterilor.

În timp ce deputații ai coaliției guvernamentale de centru-spinga s-au pronunțat, în general, pentru sprijinirea, aflat în conținut cit și în formă, a obiectivelor alianței nord-atlantice, o serie de deputați aparținând curentelor de stânga din partidele democrat-creștin și socialist au susținut necesitatea depășirii po-

liticii blocurilor și a unei mari independențe a Europei a-pusene față de Statele Unite. Deputații opoziției de stânga s-au declarat din nou împotriva apartenenței Italiei la N.A.T.O., pentru o politică de neutralitate și acțiuni ferme ale Italiei în direcția promovării ample a relațiilor de prietenie și pace cu toate statele, împotriva bazelor străine de pe teritoriul italian.

În încheierea dezbaterilor, ministrul de externe a declarat că este necesar să se acționeze pentru „accelerarea mișcării spre un nou echilibru european și mondial într-un sistem de securitate și colaborare Est-Vest capabil să impună Europei și lumii marile salt de calitate de la securitatea bazată pe echilibrul instabil al armelor, la securitatea bazată pe organizarea concretă a păcii”.

Intervenții românești la sesiunea Comisiei Economice O. N. U. pentru Europa

GENEVA 18 — Corespondentul Agerpres, H. Liman, transmite: La Geneva își continuă lucrările cea de-a 24-a sesiune a Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa. Luind cuvântul vineri în cadrul reuniunii experților guvernamentali în probleme privind mediul de viață, delegatul român, Nicolae Dinu, a propus ca viitoarea sesiune a grupului pregător să acorde o atenție sporită studiilor monografice și rapoartelor naționale pentru a putea servi drept documente de bază dezbaterilor generale. El a subliniat că o astfel de măsură va îngădui reuniunii să identifice surse și mijloace de natură a fi traduse în practică de fiecare țară în parte, conform condițiilor specifice și să stabilească totodată direcțiile principale în vederea rezolvării aspectelor economice și sociale legate de problema mediului.

În intervenția sa cu privire la cooperarea științifică și tehnologică, delegatul român, Radu Neagu, a relevat importanța acesteia în reducerea și eliminarea dezechilibrului existent între țările industrializate și cele în curs de dezvoltare. Vorbitorul a propus crearea unor organisme subsidiare permanente al Comisiei înscrinute cu promovarea cooperării științifice și convocarea, în 1970, a celei de-a doua

reuniuni a consilierilor guvernamentali pentru problemele științei și tehnologiei, în vederea stabilirii unui program de lucru amănunțit asupra acestui subiect.

Vorbitorul a propus să se organizeze, sub egida Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa, o reuniune cu caracter special sau un coloquiul consacrat problemelor promovării cooperării industriale între țările membre.

România a semnat Convenția pentru imprescriptibilitatea crimelor de război și a crimelor contra umanității

NEW YORK 18 (Agerpres). — Ambasadorul Gheorghe Diaconescu, reprezentant permanent al Republicii Socialiste România la O.N.U., a semnat la 17 aprilie Convenția pentru imprescriptibilitatea crimelor de război și a crimelor contra umanității, elaborată în cadrul Organizației Națiunilor Unite.

Principalele dispoziții ale Convenției prevăd că sunt imprescriptibile, indiferent de data la care au fost comise, crimele de război și crimele contra umanității, așa cum sunt definite în statutul Tribunalului internațional de la Nurenberg din 1945 și, în special, infracțiunile enumerate în Convențiile de la Geneva din 1949 pentru protecția victimelor de război, precum și actele inumane decurgând din politica de apartheid și crima de genocid.

Convenția să exprese, între altele, convingerile statelor că pedepsirea efectivă a crimelor de război și a crimelor contra umanității este un element important în prevenirea unor astfel de crime, în protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Ea este de natură să încurajeze încrederea și să stimuleze cooperarea între popoare, favorizând pacea și securitatea internațională.

ÎN PRAJMA REFERENDUMULUI DIN FRANȚA

PARIS 18 (Agerpres). — Joi seara s-a deschis în Franța, la televiziune, campania în vederea referendului asupra reorganizării regionale și reformei Senatului, care va avea loc la 27 aprilie. Au făcut scurte declarații Maurice Couve de Murville, președintele Consiliului de Miniștri, Maurice Couve de Murville, președintele Senatului, și Alain Poher, președintele Senatului. Adresând populației apelul de a-și da votul afirmativ în referendumul din 27 aprilie, subliniind că două motive impun un asemenea vot, și anume „asigurarea reinnoirii indispensabile țării într-o atmosferă de calm și ordine” și „asigurarea viitorului politic al Franței, evitându-se aventura care ar rezulta dintr-un vot negativ”. Președintele Senatului a reafirmat opiniile sale împotriva proiectelor de susținere referendului, în special împotriva reformei Senatului, care ar urma să fie lipsit de puterile legislative.

În fața tribunalului de la Saigon a început vineri procesul lui Pham Van Nhon, director al cotidianului de limbă franceză Vietnam Nou-veau, acuzat de autoritățile saigoneze de „trădare”. În același timp, instanța militară de la Saigon judecă procesul altor nouă persoane — dintre care cinci femei — învinuite că ar fi avut legături cu Frontul Național de Eliberare. Procesul — după cum afirmă observatorii politici de la Saigon — face parte din seria de înscenări judiciare având drept scop reprimarea oricăror personalități care se opun regimului saigonez.

Ambasadorul României primit de președintele Italiai

ROMA 18. — Corespondentul Agerpres, N. Puica, transmite: La 18 aprilie, președintele Republicii Italiene, Giuseppe Saragat, a primit la Quirinal pe ambasadorul Republicii Socialiste România la Roma, Cornel Burtică, în legătură cu plecarea sa definitivă din Italia. Cu acest prilej a avut loc o convorbire cordială.

În aceeași zi, ambasadorul român a fost primit la palatul Chigi de către președintele Consiliului de Miniștri, Mariano Rumor.

Ambasadorul României a făcut, de asemenea, vizite de rămas bun președintelui Senatului, Amintore Fanfani, și președintelui Camerei Deputaților, Alessandro Pertini.

Vietnamul de sud 15 baze militare atacate de forțele patriotice

SAIGON 18 (Agerpres). — După cum relatează agențiile de presă, în noaptea de joi spre vineri forțele patriotice, continuând acțiunile ofensive, au lansat atacuri asupra a 15 principale obiective și baze militare americano-saigoneze. Un purtător de cuvânt al trupelor americane a declarat că, printre aceste obiective se află cartierul general al armatei saigoneze de la Long Binh, situat la 24 de kilometri de capitala sud-vietnameză. De asemenea, au avut loc lupte în partea septentrională a Vietnamului de sud, unde patrioții au doborât un elicopter american. Operațiunile militare s-au desfășurat în apropiere de localitatea Duc Phu, înregistrându-se pierderi de ambele părți.

În același timp, avioane strategice americane de tip „B-52” și-au continuat raidurile de bombardament în câteva zone din vecinătatea Saigonei, în urmărirea prezenței menționate dacă vreunul din obiectivele vizate de bombardierele S.U.A. au fost atinse.

La începutul zilei de la Saigon a început vineri procesul lui Pham Van Nhon, director al cotidianului de limbă franceză Vietnam Nou-veau, acuzat de autoritățile saigoneze de „trădare”. În același timp, instanța militară de la Saigon judecă procesul altor nouă persoane — dintre care cinci femei — învinuite că ar fi avut legături cu Frontul Național de Eliberare. Procesul — după cum afirmă observatorii politici de la Saigon — face parte din seria de înscenări judiciare având drept scop reprimarea oricăror personalități care se opun regimului saigonez.

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI L. SVOBODA

PRAGA 18 (Agerpres). — Agenția C.T.K. anunță că președintele Republicii Socialiste Cehoslovace a rostit joi seara tirziu o cuvîntare la postul de radio și televiziune.

După ce s-a referit la evenimentele care au avut loc în sfîrșitul lunii martie în Cehoslovacia, L. Svoboda a spus: Încă la planurile sale din noiembrie și decembrie, Comitetul Central a aprobat programul de dezvoltare în continuare a țării noastre, potrivit celui pentru care am depus eforturi după ianuarie 1968. Acest program nu este însă îndeplinit în mod satisfăcător. Greutățile cresc, iar de situație, după cum vedem, abuzată adversarii politicii noastre și al regimului nostru socialist.

Sînt incredincă că imi veți da dreptate.

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI G. HUSAK

PRAGA 18 (Agerpres). — Agenția C.T.K. a transmis textul cuvîntării radio-televizate rostit de tovarășul Gustav Husak, prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Cehoslovacia. Organele superioare ale partidului și statului — a spus tovarășul Husak — s-au adresat în repetate rânduri în ultimul timp opiniei publice, au expilat cauzele situației de criză, și s-au străduit să găsească soluții pentru ea. Aceste soluții pe care le vede pentru ca viața noastră să se liniștească, pentru a putea trece la soluționarea problemelor celor mai arzătoare ale oamenilor muncii de la noi, pentru ca statul nostru să poată duce, ca să spunem așa, o viață normală atît pe plan intern cît și internațional. Una dintre soluțiile concretizate la actuala plenară a C.C. a constat în alegerea unei noi conduceri, a unui nou Președiu al C.C. al P.C.C., în alegerea unui nou prim-secretar. Toate aceste măsuri au fost adoptate ca urmare a propunerii fostului prim-secretar al C.C. al P.C.C., tovarășul Jiri Sebek, în urma consultării cu toți ceilalți tovarăși cu funcții de conducere. Veți cunoaște amănunțit în legătură cu această problemă.

Mi-a fost incredincă o grea răspundere — a spus — să continuiam Gustav Husak și anume că în aceste clipe, nu numai ușoare, să scot partidului nostru, societatea noastră din această situație de criză. Una din cauzele, firește nu singura, pentru care nu am fost rezolvate pro-

TOVARĂȘUL GUSTAV HUSAK, PRIM-SECRETAR AL C. C. AL P. C. DIN CEHOSLOVACIA — Date biografice —

PRAGA 18 (Agerpres). — După cum s-a mai anunțat, tovarășul Gustav Husak a fost ales prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia. În datele biografice transmise de agenția C.T.K. se arată că tovarășul Gustav Husak s-a născut la 10 ianuarie 1912, la Bratislava. Este membru al partidului comunist din 1933. Între anii 1933 și 1937 a studiat la Facultatea de Drept a Universității „Komensky” din Bratislava.

În anii 1943—1944 a fost membru al celui de-al V-lea Comitet Central ilegal al Partidului Comunist din Cehoslovacia. În 1943—1945 a fost membru al Prezidiului Consiliului Național Slovac, iar în cursul războaii din Cehoslovacia a fost comisar pentru afacerile interne, membru al C.C. și al Prezidiului P.C. din Cehoslovacia și vicepreședinte al Partidului Comunist din Cehoslovacia. În 1945 devine membru al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, iar în 1945—1946 îndeplinește funcția de comisar pentru transporturi și tehnologie.

În perioada 1946—1950, Gustav Husak a fost membru al C.C. și al Prezidiului P.C. din Cehoslovacia și membru al Consiliului Național Slovac. În perioada 1945—1951 este deputat în Adunarea Națională a Cehoslovaciei, președinte al Consiliului comisarilor, iar în 1948 — comisar pentru agricultură, iar în 1949 — șeful Departamentului pentru alimentație și al Oficiului pentru problemele bisericilor.

În perioada 1949—1950 a fost membru al C.C. al P.C. din Cehoslovacia. Între 1951 și 1960, în timpul perioadei cultului personalității, este închis.

Tovarășul Gustav Husak a fost re-

abilitat, restabilindu-i-se calitatea de membru de partid. În perioada dintre 1953—1958 dr. Gustav Husak a lucrat într-o secție științifică a Institutului de stat și drept al Academiei slovace de științe din Bratislava.

La 6 iunie 1968 a fost ales președinte al Comitetului slovac al Uniunii luptătorilor antifasciști. Începînd de la 29 august 1968 este membru al Comitetului Central și al Prezidiului C.C. al Partidului Comunist din Cehoslovacia, membru al Secretariatului și prim-secretar al Comitetului Central al P.C. din Cehoslovacia. La 31 august 1968 a fost ales membru al C.C. al P.C. din Cehoslovacia și al Prezidiului Comitetului Central. Începînd de la 6 septembrie 1968 este membru al Consiliului Național Slovac, iar la 6 noiembrie 1968 a fost ales membru al Comitetului Executiv al Partidului Comunist din Cehoslovacia.

Plenara C. C. al P. C. din Cehoslovacia

PRAGA 18 (Agerpres). — După cum transmite agenția C.T.K., plenara Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia a dezbătut actuala situație politică din partid și din țară și a adoptat o hotărîre privind unele măsuri organizatorice și de cadre, precum și organizarea de partid.

La propunerea Prezidiului C.C. al P.C. din Cehoslovacia, plenara Comitetului Central a hotărît desființarea Comitetului Executiv al Prezidiului C.C. al P.C.C., care a existat pînă în prezent. Plenara a ales un nou Prezidiu al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, format din 11 persoane. În urmărirea componenței: Vasil Bilak, Oldrich Cernik, Peter Colotka, Alexander Dubeck, Evzen Erben, Gustav Husak, Jan Piller, Karel Polacek, Stefan Sadovsky, Lubomir Strouhal, Jiri Svoboda.

Plenara Comitetului Central a hotărît să recomande Comitetului Central al Frontului Național să prezinte candidatură tovarășului Alexander Dubeck pentru funcția de președinte al Adunării Naționale. Plenara și-a exprimat consimțămîntul pentru eliberarea tovarășului Peter Colotka din funcția de președinte al Adunării Federale și a recomandat președintelui R. S. Cehoslovacie să-l numească în funcția de prim-vicepreședinte al guvernului R. S. Cehoslovacie.

Plenara a hotărît să satisfacă cererea redactorului-șef al ziarului „Rude Pravo”, Jiri Sebek, de a fi eliberat din această funcție și a numit în acest post pe tovarășul Miroslav Moc.

De asemenea, plenara a adoptat un Apel către organizațiile de partid, către întregul popor cehoslovac, care se cere sprijin pentru înlăturarea hotărîrilor adoptate de partid, pentru realizarea sarcinilor trasate de Comitetul Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia.

Tovarășul Dubeck va rămîne permanent în constința noastră, a tuturor, legat de politica de după ianuarie a Partidului Comunist din Cehoslovacia. În timpul exercitării acestei funcții și-a câștigat o mare popularitate și încredere din partea opiniei noastre publice. Sînt convins că se va putea sprijini pe deplin pe aceste și pe acum înainte în activitatea sa, în funcțiile de cea mai mare răspundere.

Comitetul Central — a spus în continuare L. Svoboda — a ales această funcție pe tovarășul Gustav Husak. El se va prezenta singur în fața dv. în noua lui funcție și va va încunoscînta de intențiile sale. Îl cunoaște pe tovarășul Husak ca pe un om politic cinstit și clarvăzător, devotat partidului și poporului, țării noastre. Aș vrea să vă cer să-l acordați încredere și să-l sprijiniți în sarcinile sale, care nu vor fi ușoare.

U THANT DESPRE MISIUNEA JARRING

NEW YORK 18 (Agerpres). — După ultima reuniune a reprezentanților la O.N.U. ai Marii Britanii, Franței, S.U.A. și U.R.S.S., consacrată examinării situației din Orientul Apropiat, cercurile informativ au anunțat că viitoarea întâlnire cvadruplă va avea loc în seara zilei de luni. Aceasta se va desfășura la sediul reprezentanților permanenți al Franței, Amund Bernard. Referindu-se la faptul că reuniunea din 17 aprilie a avut loc la un interval de numai trei zile de la întîlnirea precedentă, agenția France Presse relevă accelerarea ritmului lucrărilor ca „consecință a recrudescenței duzelor de artilerie din Orientul Apropiat”.

Secretarul general al O.N.U., U Thant, a declarat joi, în cadrul unei conferințe de presă, că ambasadorul

Gunnar Jarring este dispus să-și reia misiunea de inițiere a unor convorbiri de pace între părțile beligerante din Orientul Apropiat. El a precizat, însă, că ambasadorul nu înțelege s-o continue în vechile condiții pe care le-a caracterizat drept un „exercițiu inutil”. U Thant a subliniat că, după un an și jumătate de la inițierea misiunii Jarring, nu s-a înregistrat nici un „progres perceptibil”. Este indisponibil ca reprezentanții celor patru mari puteri, membre permanente ale Consiliului de Securitate, să sprijine misiunea Jarring privind acceptarea și aplicarea rezoluției, din 22 noiembrie 1967, a Consiliului de Securitate în problema Orientului Apropiat, „îmi pun mari speranțe în lucrările întreprinse în acest sens de cele patru mari puteri” — a spus el.

DEZBATERILE DIN CAMERA COMUNELOR

- OPOZIȚIE CRESCÎNDĂ FAȚĂ DE PROIECTUL LEGISLAȚIEI ANTISINDICALE
- MOTIUNE DE CENZURĂ ÎN CHESTIUNEA ANGUILLIEI

LONDRA 18 (Agerpres). — Premierul britanic, Harold Wilson, a declarat joi, în fața grupului parlamentar laburist, că guvernul și vitorul politic al acestuia depind de adoptarea proiectului legislației asupra statutului grevelor. Aceasta înseamnă că, atunci cînd va fi prezentat în Camera Comunelor, proiectul va face obiectul unui vot de încredere, spun observatorii din Londra. O înfrîngere în parlament sau un vot negativ masiv al deputaților laburisti urmează să atragă după sine demisia guvernului. Proiectul legislației antisindicale a întâmpinat de la început opoziția a

numeroși deputați laburisti și a sindicatelor, care în mod tradițional sprijină partidul laburist prin voturi și fonduri bănești.

Referindu-se la dezbaterile din Camera Comunelor, asențiile de presă relatează că joi seara partidul conservator a depus o motiune de cenzură cu privire la politica guvernului britanic în Anguilla. Motiunea va fi supusă votului miercuri viitoare. Pe de altă parte, se anunță că Ronald Webster, conducătorul Anguilliei, l-a invitat pe primul ministru al Marii Britanii, Harold Wilson, să facă o vizită în insulă.

La începutul anului viitor Canada va trece la reducerea trupelor sale din Europa

OTTAWA 18 (Agerpres). — Hotărîrea de reducere tratată a forțelor canadiene staționate în Europa occidentală, anunțată de primul ministru Pierre Elliot Trudeau la 3 aprilie, urmează să intre în aplicare la începutul anului viitor, anunță agenția Associated Press, citind surse bine informate. Prima reducere va fi făcută în rîndurile diviziei aeriene canadiene, pusă la dispoziția N.A.T.O., în proporție de 20 la sută.

Divizia aeriană canadiană număra în rîndurile sale 4.200 de militari și 6 escadrelor de avioane. Potrivit celeiași agenții, Trudeau și-a exprimat, într-o cuvîntare ținută la sfîrșitul săptămîinii trecute, „îndoieli puternice” în legătură cu rolul diviziei aeriene canadiene aflate în Europa occidentală la dispoziția N.A.T.O. Pe de altă parte, agenția U.P.I. informează că ministrul apărării al Canadei, Leo Cadieux, a declarat că hotărîrea finală în legătură cu începerea reducerii tratate a trupelor canadiene staționate în Europa occidentală nu ar urma să fie luată înainte de luna decembrie a.c.

agențiile de presă transmit:

George Macovescu, prim-adjunct al ministrului afacerilor externe al României, care se află pentru câteva zile în R.D.G., a sosit în noile construcții din centrul Berlinului și instituiții culturale din oraș. În ziua de 17 aprilie George Macovescu a fost primit de ministrul afacerilor externe al R.D.G., Otto Winzer, cu care a avut o convorbire prietenească. La convorbire au asistat Günter Kohrt, secretar de stat, prim-locțiitor al ministrului de externe al R.D.G., și Oskar Fischer, locțiitor al ministrului de externe. George Macovescu a fost însoțit de ambasadorul României în R.D.G., dr. ing. Nicolae Ghemău.

După majorarea taxei de scont de la 3 la 4 la sută și a taxei pe acțiuni de la 4 la 5 la sută, președintele Băncii federale a R. F. a Germaniei, Blessing, a precizat că aceste acțiuni urmăresc crearea unor condiții de „stabilitate și echilibru” și frînarea inflației.

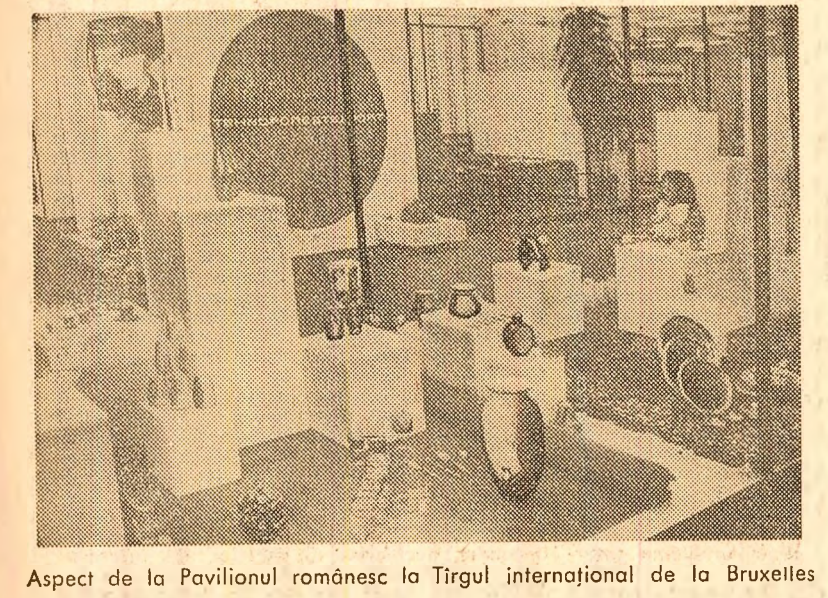
Todor Jivkov, președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgariei, care a făcut o vizită oficială în Austria, a părăsit vineri Viena, plecînd spre patrie. La aeroport el a fost condus de cancelarul Austriei, Klaus, și de alte persoane oficiale.

Nikolai Patolicev, ministrul comerțului exterior al U.R.S.S., și-a încheiat vizita oficială făcută în Franța. Tratatul comercial de desfășurare la Paris vor fi continuate în cursul Moscova.

Procesul lui Sirhan în fața finală. Juriul, format din șapte bărbați și cinci femei, cetățeni ai orașului Los Angeles, l-a găsit joi „vinovat”, după o deliberare de 16 ore, pe asasinul senatorului Robert Kennedy, Sirhan Bishara Sirhan. În următoarele zile, membrii juriului vor hotărî care dintre cele două pedepse, prevăzute de Codul penal californian pentru omor de rădău înii — moarte prin gazare sau închisoare pe viață — va primi Sirhan.

La Belgrad s-a deschis Tîrgul internațional de mașini, la care participă numeroase firme din aproape 20 de țări, printre care și Republica Socialistă România.

Oito Winzer, ministrul afacerilor externe al R. D. Germaniei, care a făcut o vizită neoficială la Moscova, s-a înapoiat în patrie. El a avut convorbiri cu Andrei Gromiko, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., în cadrul cărora au fost examinate o serie de probleme privind dezvoltarea relațiilor reciproce, întărirea securității în Europa, precum și alte probleme care interesează cele două țări.

Aspectul de la Pavilionul românesc la Tîrgul internațional de la Bruxelles